

Az Új Kelet az egyetemes orléáni és más német politikai naplóját.
A német utáncsónak csak a német megjelölésével engedélyezett.
A németek nem követhetnek vissza és megvárakozhatnak sem vállalkozhatnak.

ÚJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPLÓ

beszélő ülése

Munkosztály és kiadóhivatal
Száda Baran L. Pop (v. Brasov-a) 12
Telefon 6-77.

Éjeli telefon (nyomda) 187.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre 1100 lek
Félévre 600 "
Negyedévre 300 "
Egy hónapra 110 "

KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy hóra 1 dollár (vagy ennek megfelelő más pénznem.)

Egy évre 10 dollár.

Hirdetések
tarifa szerint véletlen fel.

Brünning kormánya

Amikor e sorokat írjuk, Németország új kormányelnöke talán már a birodalmi gyűlés színe előtt áll, hogy ismeresse kormányprogramját. Nem ismerjük még e programot, de annyit máris megjósolhatunk róla, hogy valami széles kereteket nem fog, nem foghat be. Nem pedig azért, mert Brünning kormánya kisebbségi kormány, amelynek élete a szocialisták támogatásától függ. Már pedig a szocialistáknak nem érdekük Brünning támogatása, — nem azért, mert polgári kormány feje, hanem mert épügy ellene van a munkanélküliség biztosítását célzó javaslatnak, mint a kimult koalícióban a néppárt és maga a centrum is ellene volt. Müller-Franken lemondásának éppen az volt az oka, hogy e javaslat tekintetében semmiféle koncesszióba nem akart belemenni, már azért sem, mert a szocialista pártvezetőség ezt határozottan követelte tőle.

Brünning valószínűleg vagy elejt, vagy pedig erősen módosítva fogja a német parlament elé terjeszteni a pénzügyi, illetőleg a munkanélküliség csökkentését célzó javaslatot. Ebben a ténykedésében természetesen a centrum- és néppártot számít, sőt a nemzetiek egy részének támogatását is igényli. Csak hogy ez a támogatás nem elegendő hatalmának biztosításához. Nem pedig azért, mert a demokraták, — annak ellenére, hogy képviselve vannak a kormányban — közelebb állanak a szocialistákhoz, mint Brünninghez: ezenfelül a szocialisták a birodalmi gyűlés legnagyobb pártja, melynek akarata nélkül, épügy, mint Ausztriában, Németországban sem lehet kormányozni.

Brünning maga is számol az erőviszonyoknak ilyen alakulásával. Már nyilatkozott is abban az irányban, hogy amennyiben leszavaznák a parlamentben, — ugy feloszlatta a birodalmi gyűlést és új választásokat irat ki. Persze, valószínű, hogy Brünning mindent meg fog tenni arra, hogy a házfelosztás veszedelmét elkerülje. Annál is inkább, mert jól tudja, hogy éppen a szocialisták azok, akik szeretnék az új választások kiírását kiforszírozni, mert az új választásoktól legalább a relatív többséget remélik — s ezen keresztül szociálpolitikájuk megvalósítását.

Ezért várható, hogy Brünning kormányprogramját igen óvatosan fogja összeállítani. A kényes kérdéseket valószínűleg igyekezni fog elkerülni s kizárólag olyan programot adni, mely a jelenlegi helyzetet stabilizálja s főleg külpolitikai viszonylatokban próbál sikerrel elérni.

Ezzel azonban tartós eredményeket nem lehet biztosítani. A francia példa is ezt bizonyítja. A Brünning-kormánynak ugyanis nemcsak a szociáldemokraták az ellenzéke, hanem a nemzeti szocialisták, a nemzetiek nagyobbik fele, és a — kommunisták. Bár ezeket a pártokat szakadók választják el a szocialistáktól, mégis abban egyet értenek velük, hogy a jelenlegi parlamentet fel-

kell oszlatni és új választásokat kell kiírni.

Ilyen, korántsem kedvező konstellációk között indul el utján Brünning kormánya. Nem valami kedvező, vagy biztató kilátások között próbálkozik a szerencsével, de talán nem is egészen reménytelenül. Ha nem vet mindjárt kezdetben szelet, talán elodázhathja an-

nak a viharok támadatát, mely azonban elseperhetné.

Egy bizonyos: a mai viszonyok között Németországnak szilárd kormányra volna szüksége. Hiszen a Yung-tervet már Franciaország is ratifikálta — s Németországnak rövidesen meg kell kezdenie a fizetéseket. Csak hogy a fizetések biztonságát és zavartalanságát a

német szocialista munkásság garanciája nélkül a külföld nem fogadná bizalommal. Brünningnek tehát érdeke, hogy legalább passzív magatartást és jóindulatot biztosítson kormánya számára a szocialisták részéről. Hogy ez sikerülne fog-e neki, — ezt már a legközelebbi napok eseményei meg fogják mutatni.

Jelentéktelen részletkérdésben való leszavazása után bizalmat szavaztak a Macdonald-kormánynak

Megdől a legenda, hogy a liberálisok és a munkáspárt között szoros együttműködés volna

London, április 1. Az alsóház mai ülésén a kormányt meglepetésszerűen leszavazták. A napirend megállapításánál Macdonald miniszterelnök azt a javaslatot tette, hogy a mai ülésen az alsóház tekintsen el a házszabályok ama szakaszának alkalmazásától, amely szerint a vitát tizenegy órakor felbe kell szakítani s ez csak a következő ülésen folytatható. Macdonald javaslatát a polgári közigazgatás költségvetésének tárgyalására való tekintettel tette meg, hogy ez mielőbb letárgyalható legyen. A szavazás során az ülésmeghosszabbító javaslat ellen leadtak 183 és mellette 179 szavazatot. Az eredmény kihirdetése

kor a konzervatívok táborában óvációkkal fogadták és lelkesen tapsolták. Konzervatív részről ekkor az alsóház ülésének azonnali elnapolását indítványozták, amit Macdonald miniszterelnök ellenzett és az indítvány feletti szavazás során a bizalmi kérdést is felvetette.

Ennél a szavazásnál az elnapolást célzó javaslatot megbukott. A kormány az alsóház 180 szavazattal 175 ellenében bizalmat szavazott. Az ülés további folyamán konzervatív részről azt a kérdést intézték a miniszterelnökhöz, van-e reménye a kormánynak még arra hogy a tengerészeti konferencián az öt-hatalmi megegyezést létre lehessen

hozni. Macdonald erre igenlően válaszolt s kijelentette, hogy a tárgyalások most is folynak ebben az irányban. Angol politikai körökben nem tulajdonítanak nagy fontosságot a kormány négy szavazattal történt kisebbségben maradásának s azt hangsúlyozták, hogy ennek politikai következményei nem lesznek; legfeljebb a munkarendben esik változtatás. A szavazásnál egyébként a liberálisok is a kormány ellen foglaltak állást s ezzel megdöntöttnek látszik az a napok óta hangoztatott híresztelés, hogy a liberálisok és a munkáspárt között szoros együttműködésre megegyezés jött volna létre.

Goga Jilaván akarja feleleveníteni a Csillag-börtön emlékeit

A kormány azonban nem akar mártírokat csinálni az ellenzék vezéreiből
Megindult a harca a rendtörvény körül

Bucuresti-Bukarest, április 1. (Az Új Kelet tudósítójától.) A drákói szigorúságú rendtörvény a véksőgik kijelentése politikai helyzetet. Bratiannu Vintila, aki attól tart, hogy a Maniu-kormány a Mezőgazdasági Hitelintézet megvalósításával és a telefon koncesszionálásával elévülhetetlen érdemeket szerez magának, most már minden eszékkel a kormány megbuktatásán dolgozik. Az az állítólagos egyezmény, amelyen a kormány és a liberális párt között jött volna létre a kormányutódlás idejére vonatkozólag véglegesen felborult. Tulajdonképpen csak Duca volt belügyminiszter szorgalmazta ezt a meg egyezést, amelyet Bratiannu Vintila sohasem támogatott. Egy adott pillanatban úgy látszott, hogy a liberális pártban a mérséklet politikája érvényesül. Az utóbbi napok azonban bebizonyították, hogy Bratiannu Vintila álláspontja kerekedett felül.

Goga Jilavára vágyik

Jelentettük, hogy Bratiannu Vintila vezéréket irt a Viitorulban, kijelentve, hogy nem hajlandó alávetni magát a rendtörvény szankcióinak. Ezzel egyidejűleg Goga Octavian is nyilatkozott. Támadta a rendtörvényt, amely szerinte a Maniu-kormány gyengeségének jele, mert erőszakkal akarja helyettesíteni a kormány hiányzó tekintélyét.

— En a magam részéről — mondotta nem kevés demagógiával Goga — szívesen megyek a jilavai börtönbe, hogy ott felelevenísem a szegedi Csillag-börtön emlékeit és határozva nevessek a sors különös szeszélyein.

Hogyan irnak a liberális lapok

Az ellenzéki vezetők provokálni akarják a kormányt, részint, hogy velük szemben alkalmazza a rendtörvényt, részint pedig, hogy döntést provokáljanak ki az igazságügyi fórumoktól arravonatkozólag, vajjon csakugyan alkotmányellenes-e a rendtörvény, vagy sem. Teljesen bizonyos azonban, hogy a kormánynak esze ágában sincs Bratiannu Vintilától, vagy Gogából mártírt csinálni. A rendtörvényt elsősorban azokkal a reakciós lapokkal szemben fogják alkalmazni, amelyek valóban fantasztikus hangon irnak a napi eseményekről. Az Ordinea példának okáért azt írja, hogy „ha a régens tanács aláírja a rendtörvény kihirdetéséről szóló királyi dekrétumot, úgy el fogják üzni helyéről”. Példátlannul áll az a hang is, amellyel Contantin Sarateanuról emlékezik meg Tanered Constantinescu által finanszírozott liberális inspiráció alatt álló Ordinea. A lap eupán Miron Patriarchát és Miklós herceget ismeri el a régens tanács tagjainak, Sarateanuról pedig al landóan úgy emlékezik meg: „a régens”.

Titulescu hazafő

Titulescuval kapcsolatosan a legkülönbözőbb verziókat terjesztik politikai körökben. A Cuvantul szerint a londoni követ lemondásának hírére a liberálisok lanszították. A Viitorulban sorozatos támadások jelentek meg az elmúlt héten Titulescu ellen, akinek Bratiannu Vintila nem tudja megbocsátani, hogy 1928 nyarán kilépett kormányából és így a halálos döfést adta meg az egyébként is kritikus helyzetben lévő kormánynak.

Az igazság Titulescu ügyében az, hogy a londoni követ valóban vissza akar vonulni a diplomáciai tevékenységtől. Egyelőre azonban a mezőgazdasági hitelintézet felállításával kapcsolatos tárgyalásokat vezeti a külföldön és lemondására csak akkor fog sor kerülni, ha majd az összes függőben lévő és az ő kezeiben fekvő külpolitikai kérdéseket likvidálta. Bratiannu Vintila attól tart, hogy amennyiben Titulescu hazatérne, úgy a régens tanács őt bízná meg a kormány alakításával, ha majd a Maniu-kabinet lemondása megtörténik. Ez súlyos esapást jelentene a liberális párt, mert egy Titulescu-féle koncentrációs kormányt a nemzeti parasztpárt is támogatna egyrészt, másrészt pedig a külföld is igen jó szemmel nézné Románia londoni követének belpolitikai tevékenységét.

A kormány esélyei

A Curentul megállapítja a legutóbbi politikai eseményekhez fűzött kommentárjában, hogy Bratiannu Vintila harca meddségre van kárhóztatva. Az adott politikai helyzetben a kormány győzelme teljesen bizonyosra vehető.

A kalkuttai lordmayor kitöltötte tiznapos fogházbüntetését

London, április 1. Sen Gupta Calcutta lázítás miatt tiz napi fogházbüntetésre ítélt lordmayorja tegnapi kitöltötte büntetését és elhagyta a ranguni fogházat.

Sen Gupta kiszabadulása után Rangunban nagygyűlésen beszédet tartott, majd hajóra ült, hogy Calcuttába visszatérjen.

A jubiláló szabad Görögország

Görögország ezekben a napokban ritka ünnepet ül, a nemzet felszabadulásának centennáriumát. Száz esztendővel ezelőtt, pontosan 1830 február 3-án írták alá a nagy hatalmak a híres londoni jegyzőkönyvet, amely elismerte az addig török uralom alatt álló Görögország függetlenségét. Ezzel az aktsussal a legregibb európai kultúránkat, a klasszikus kultúra megeremlézője, amely annyi hallatlan értékkel ajándékozta meg az emberiséget, ötszáz évig tartó raboskodás után ismét a szabad államok sorába lépett.

A mai nemzedék előtt már csak halványan él azoknak az időknek az emléke, amikor az egész Balkán-félsziget az akkor nagyhatalomnak számító török birodalomhoz tartozott. A közvetlenül előttünk élt generációnak azonban élénk képei voltak a balkáni szabadságharcok emlékeiről, különösen pedig a görögök szabadságharcáról, amelyet az akkori Európa egész közvéleményének mély szimpátiája kísért és amelyben csaknem minden európai nemzet önkéntesei résztvettek. A filhellén mozgalom, ahogyan a szabadságszerető európai közvélemény megmozdulását nevezték, mely nyomokat hagyott minden európai országban és a görög szabadságharc vezetőinek neveit, Ypsilanti herceget, Kolkotreniszki, Tembiziszt, Germanisz érseket, még negyven-ötven évvel később is nagy kegyelettel emlegették.

Száz év perspektívájából visszatérve a múlt század elején lefolyt történelmi eseményekre, meg lehet állapítani hogy az elnyomott népek nemzeti öntudatra ébredése elsősorban a francia forradalom nyomán beállott szellemi átalakulás eredménye volt. Hiába próbálta a Napoleon után megalakult Szentcsiszátság, az autokratia reakciónak ez a hatalmas szervezete, megállítani az idő kezeket, a nacionalis eszme erősebbnek bizonyult a reakció internacionáléjánál és a XX. század folyamán csaknem mindenütt diadalmaskodott. Ebből a szempontból tekintve a filhellén mozgalomnak, amely a reakciós uralom alatt levő európai államokban is mindenütt számos hívet szerzett magának, igen nagy jelentőséget kell tulajdonítanunk.

A görög szabadságharc megindulását hozzászóló munkák előzte meg. Összeesküvő társaságok és titkos egyesületek alakultak, ugy a szárazföldi Görögországban, mint a szigeteken. A híres Heteria szervezet már jóval a felkelés kitörése előtt szabadságharcokkal rendelkezett, amelyek állandóan nyugtalanították török hatóságokat. Egyidejűleg a külföldön is nagyarányú diplomáciai akcióba kezdtek a görög menekültek és a balkáni népek felszabadításának barátai. A külföldi akció élén a Heteria elnöke, Ypsilanti Sándor herceg állott, akinek, mint az orosz cár adjutánsának, a cári udvarnál is nagy befolyása volt. Az ő rábeszélésére az akkor számkivetésben élő Kara-Györgye is csatlakozott a Heterához. Mikor már eléggé előkészítették a talajt a felkelésre, a Hetera intervenciójára Germanosz érsek ki bontotta a felkelés zászlaját, mire hamarosan egész Hellász lángba borult. Ypsilanti Sándor viszont orosz földön szervezett szabad csapataival a Moldvában akart a törökökre csapást mérni, be is tört Moldvába, azonban ez a vállalkozás kudarcra végződött. Három hét leforgása alatt az egész görögök föld a felkelők kezébe került, a török helyőrségek csak néhány várban tudták tartani magukat. A felkelők nagy öldökléseket rendeztek a törökök között, az egyébként nem nagyszámú török lakosságot csaknem teljesen kiirtották. Hasonló volt a helyzet a szigeteken is, amelyek szintén fontos szerepet játszottak a szabadságharc ideje alatt.

A felkelők kegyetlenségeire a törökök még szörnyűbb kegyetlenségekkel feleltek azokon a kereszténylakta területeken, amelyek még a kezek között maradtak. Magában Konstantinápolyban is nagyszámú keresztényt gyilkoltak meg, a legszörnyűbb vérfürdőt azonban Hiosz szigetén rendezték, ahol 25.000 védtelen görögöt, nőt, férfit, gyermeket koncoktatt fel. A törökök kegyetlenségei egész Európa közvéleményét ellenük fordították, amit a filhellén mozgalom ki is tudott használni és elérte, hogy még a legreakciósabb országok is megengedték alattvalóiknak, hogy mint önkéntesek jelentkezzenek a görög felkelő hadseregbe. Százával siettek a görög zászlók alá Európa minden részéből a kalandvágyó ifjak, köztük számos történelmi név viselője is, valóságos kis kereszties hadjáratá vált a görög nép szabadságharca. Így jutott el Byron, a nagy költő is Görögországba,

ahol 1825-ben halálát is lelte.

Sokkal nagyobb veszélybe jutott a görög ügy, amikor beavatkozott az egyiptomi szultán, Mehmed Ali, aki felgyelmezett hadseregével a törökök segítségére sietett. 1825-ben az egyiptomi flotta elfoglalta Kréta szigetét, amely a hadműveletek bázisává vált és partra szállította csapatait Görögországban, egymásután leverve a törzseket. A felkelők megmaradt csapatai a hegyek közé szorultak. A filhellén-mozgalom ekkor érte el legnagyobb sikerét: rá tudott venni három nagyhatalmat, Oroszországot, Angliát és Franciaországot az intervencióra. A nagyhatalmak felszólították Egyiptomot, hogy vonja ki csapatait a Morenszöböl. Minthogy pedig az egyiptomiak ezt nem tették meg, flotta-demonstrációt rendeztek a nagyhatalmak Kréta szigete előtt az egyiptomi flotta ellen. A demonstráció váratlanul tengeri ütközetté fejlődött, amelyben az egyiptomi hajóhad teljesen tönkrement.

Közben Törökország Oroszországgal is háborúba keveredett, amelynek során az orosz hadsereg benyomult a Balkán-félszigetre is és egészen Drinápolyig jutott el. A szultán békét kért és megkötötte a drinápolyi békét. Ez a békeszerződés Görögország felszabadulását is biztosította, azzal a fenntartással, hogy az ország államformájáról egy későbbi konferencia fog dönteni. A cár maga azt óhajtotta, hogy Görögország vazallus állama maradjon a török biro-

dalomnak, azzal a hátsó gondolattal, hogy ilyen módon Oroszország, mint a keresztények védője, később is beavatkozhaton Törökország belügyeibe. Ez azonban nem konvenált a többi nagyhatalomnak és így az 1830. évi londoni jegyzőkönyv teljes függetlenséget biztosított Görögországnak, amelyet királyi ságnak nyilváníttak.

A lefolyt száz esztendő alatt a görög nép kiépítette államiségét és jelentős tényezőjévé vált a Balkánnak és a Földközi-tenger vidékének. A klasszikus kultúra központja, Athén a felszabadulás idején alig nyolcvanezer lakosú városka volt, ma pedig a vele összepült Pireusz kikötővárossal együtt millió világvárossá fejlődött. Az ókori hagyományokhoz híven a görög ma megint egyik legfontosabb kereskedő nemzet a Meditterrenumnak és ha nem is játszhatja a népek koncertjében ma azt a dícső szerepet, amely az ókorban osztályrészül jutott, mégis egy évszázados szabad fejlődés után tisztességes szolid helyet biztosított magának az európai nemzetek sorában.

A centennárium-ünnepségek legszebb akkordjának pedig azt a bejelentést lehet tekinteni, amelyet az athéni török követ tett a görög kormány előtt, hogy a görög szabadság megünneplésében Törökország is részt óhajt venni, az a Törökország, amelynek uralma alól a görögöknek fel kellett magukat szabadítaniuk!

Arab tolvajokat fogtak el Jugoszláviában

Pénzváltás ürügye alatt csapta be a rumai kereskedőket két arab

Ruma, április 1. Egzotikus tolvajokat fogtak el a napokban a rumai rendőrség. Néhány nappal ezelőtt néhány különös idegen érkezett a városba. A társaság két férfiből, két fiatal nőtől és két gyermekből állt. Öltözetük európai volt, bőrük színe és beszédjük azonban elárulta egzotikus származásukat. Az idegenek az egyik vendéglőben telepedtek le és bőséges uzsonna elfogyasztása után a férfiak eltávoztak. A két férfi körüljárt a városban. Végül beállítottak az egyik üzletbe és arra kérték a kereskedőt, hogy váltson fel egy ezerdinárt. Miután sem szerbül, sem más ezen a vidéken ismert nyelven nem tudtak beszélni, tageljéssel magyarázták meg a kereskedőnek kívánságukat. A kereskedő készséggel teljesítette kérésüket és tíz darab százdinárt olvasztott le az idegenek elé, akik ekkor tageljéssel arra kérték a kereskedőt, hogy még kisebb egységekre váltsa fel az ezerdinárt, mire a kereskedő nagy halom tízdinárt vett elő és kezdte leolvadni az ezerdinárt kivevő száz darab tízdinárt. Mialatt a kereskedő részben a számolással, részben pedig a különös idegenek jelbeszédének figyelésével volt

elfoglalva, az egyik észrevétlenül elvett a százdinárosok közül két darabot. Az idegenek ezután eltávoztak és a kereskedő csak később vette észre, hogy meglopott. Hasonló módon követte el kisebb tolvajlásokat más üzletekben is, végül azonban rájöttek üzletemeikre. A rendőrség éppen akkor érkezett meg, amikor az idegenek családtagjaikkal a vasúttállomásra igyekeztek és al akartak utazni a községből. Valamennyiüket előállították a rendőrségen, ahol igazoltatták őket. Utlevélükből megállapították hogy arabok. Az egyiket Ahmed bej Muhammed Mubannak, a másikat pedig Ali bej Szen Halidnak hívták, akik feleségükkel és gyermekeikkel utaznak. Valamennyien algéri származásúak, hosszabb ideig tartózkodtak Szalonikiben, majd Szkopljeban voltak néhány hétig. Sem Szkopljéból való távozásuk idejét, sem pedig további tartózkodási helyeiket egyelőre még nem lehetett megállapítani. A kihallgatás is meglehetősen nagy nehézségekbe ütközött, amennyiben az idegenek arab nyelven beszéltek és mindössze néhány szót tudtak franciául. A nyomozás folyik.

„Nincs az a hatalom, amely megakadályozhatná a Palesztina-munka fejlődését“

mondotta lord Melchet a Jewish Agency gyűlésén

London, április 1. (Az Új Kelet tudósítójától.) A Jewish Agency adminisztratív bizottságának ülésén megjelent Lord Melchet, a Jewish Agency tanácsának első alelnöke is, aki megszokottá délafrikai útját, hogy a befejező üléseken résztvehesen. Melchet lord nagy beszédben válaszolt az elnökö Félix Warburg üdvözlésére és többek között a következőket mondotta:

Lord Reading érdemei.

— Nem szabad túlbecsülnünk ellenfeleink ostromát és nem kell lebecsülnünk azt a támogatást, amelyben a hü-

és lojális barátaink a cionista ügyet részesítik. Nem kételkedem az angol miniszterelnök és kollégái őszinteségében. Ha nehézségekkel találjuk szembe magunkat a kormánnyal, úgy ennek oka nem az adott ígéret megtagadásában, hanem sokkal inkább gyakorlati megvalósításában rejlik. Hasztalan volna tagadni, hogy az erőszak borzalmas károkozásai Palesztinában nagy nehézségeket teremtettek. Komoly feladat volt megtartani pozíciónkat. Ez a feladat a legnagyobb tapintatot, türelmet kívánta meg és azt az elhatározást, hogy tovább haladunk, előre a mi utun-

Fűszerkereskedők figyelmébe!

החברה
**KOSER
SZAPPAN**

az oradeai rabbinátus hechscherjével ellátva legolcsóbban megrendelhető

Rothbart Adolf Ede és Fiai
szappangyárából
ORADEA

Postacsomagokat utánvét mellett szállítunk.

kon. Lord Reading ebben a nehéz időben felbecsülhetetlen szolgálatot tett ügyünknek.

Kétségtelen, hogy Nagybritánia és a többi országok lakosságának szimpátiája mellettünk van. Praktikus gondolkodó népek bizonyultunk, amely kész legyőzni a nehézségeket és mindent elkövetni, hogy a mandátum megvalósítása úgy történjen meg, ahogyan azt mi kívánjuk. A munkánk nagy előrehaladásokat tesz, Palesztina fejlődik és *nincs olyan hatalom a földön, amely ezt a fejlődést megakadályozhatja.* Ez az én nagy reményemem és vigaszom, a reánk töro nehézségek közepette.

A munka nem szenvedhet fennakadást

— Örülök, hogy ezen a konferencián sikerült a cionista és nem cionista vezetőknek a gyakorlati munkában eggyé forrni és meg vagyok győződve róla, hogy Oscar Wassermann elnökkel és a többiekkel együtt, akik ügyünkért nagy áldozatokat hoznak, kimagasló teljesítményeket fogunk produkálni. A konferenciának meg kell találnia a pénzügyi nehézségek áthidalásának lehetőségét. Nem engedhetjük meg magunknak azt, hogy munkánk fennakadást szenvedjen, remélem, hogy tanácskozásaink eredményre fognak vezetni, amely méltó lesz Louis Masohalloz, akinek böles tanácsait és határozott szellemét oly nehezen nélkülözzük ezekben a nehéz időkben.

Lord Melchet ezután a délafrikai Keren Hajjeszod-kampányról beszélt, amelynek előkészítésében ő is aktíve résztvevett. Felszólalt a Capstadtnak és Johannesburgban tartott gyűléseken. Annak ellenére, hogy a gazdasági krízis Délafrikát sem kerülte el, a Keren Hajjeszod-kampány igen jó eredményeket hozott. A capstadti gyűlés után megtartott dîner-en 11 ezer fontot, a johannesburgi gyűlésen 12 ezer fontot jegyeztek. Elmondotta végül lord Malchett, hogy a délafrikai zsidóság körében uralgó lelkesedés valóságos felrészítéleg hatott rá.

A Keren Kajemetért

London, április 1. Az adminisztratív bizottság külön gyűlésen foglalkozott a zsidó nemzeti alap és a palesztinai kolonizáció helyzetével.

Usischkin referatúrában hangsúlyozta a kolonizációs munka fokozásának szükségét és rámutatott arra, hogy Max Warburg és dr. Cyrus Adler palesztinai tanulmányutjuk alkalmával ugyancsak leszögezték a kolonizáció fontosságát. Dr. Arthur Ruppinn Palesztina külkereskedelmének fejlődését ismertette, majd a narancs- és banán-export lehetőségeire mutatott rá. A nahalali kolónia 1929-ben több mint 10 ezer font értékű árut exportált. Dr. Georg Halpern felszólalása után Oscar Wassermann terjesztette be a Keren Kajemet-tel kapcsolatos javaslati határozatokat, amelyet egyhangulag elfogadtak.

ADY összes versel egy kötetben

Fűzve 476 lei
Fél vászon kötésben.. 612 lei
Félfőr kötésben..... 850 lei

Szállítja **LEPAGE, Cluj**

HOTEL „UNIVERSAL“

Bucuresti, I. Gabroveni 12 (str. Lipscai mellett)

Központi fekvés — Kereskedelmi központ — Telefon — Gősfűtés — Lift
Fürdő — Villanyvilágítás — Étterem — Kávéház — Hideg és meleg víz
minden szobában.

Szoba árak fűtéssel együtt **120 leitől kezdve**

A kormány

Bucuresti-Kelet tudósító zérigazgatója te, hogy bizk készülnék ellen. A mozást vezet amelyet a lett folytatna rint, egyes tudomásuk v készülő meré. A hír hata fővárosban és mentálják.

Az nek

Bucuresti-B many május zások és lemo sedett mandát lasztásokat. C gyekben Stan párti szenátor választani, m selőválasztás képviselő hely tusává nevezte bir szerint, ne nem az avert venni. Különö nagy előkészü amelyek kétső gal lesznek a alakulására.

A liberális 4-re tüzte ki szus megtarta való tekintett 18-ra halasztó

Mégis

A Facla ért pon belül meg szervezése. Ia minisztert a ehere nevezik. desügyi tárcát lippa jelenleg ter tárcanélkü is a kormány. bia képviselője kérdés még m zést. A lap tud niszterelnök eg véről, hogy a visszahozza a

Bratianu, m irt a Viitorul hogy nem haj rendtörvény i Vintila példáj vezetője fogja Duca és Arget sonló cikket ir ba.

Bucuresti-Bu Kelet tudósító utáni ülésen M képviselő napi kaügyi miniszr ban van a m nyek egységes

Raducanu m laszban kijel vények kodifi és az rövidese munkaügyi mi a kamara elé pénztár feláll vaslatot.

Ny his

Leon lupista kisajátítási v majd

Madgearu p be törvényjav reorganizálás sitására vonat talmében a k azokat a tisztó mine éve van ban, vagy az á azonnal nyugd kormány az e többezer tisztó hanyan ezek k ták meg a k igazságszolgált rebbbezésnek törvény erede volt elég kate módosítás alap állásban lévő nyugdíjazni, a

ereskedők
lmébe!

SER
PPAN

abbinátus hech-
va legolcsóbban
ndelhető

olf Ede és Fiai
gyárából
D E A

at utánvét mel-
állitunk.

ebben a nehéz idő-
n szolgálatot tett

Nagybritánia és a
sságának szimpátiá-
Praktikusan gondol-
ultunk, amely kész
eket és mindent el-
ndátum megvalósi-
neg, ahogyan azt mi-
nk nagy előrehala-
sztina fejlődik és
a földön, amely ezt
lányozható. Ez az
em és vigaszom, a
ek közepette.

ka nem szenvedhet
adást

zen a konferencián
nem cionista veze-
munkában egyé-
k győződve róla,
rman elnökkel
tt, akik ügyünkért
nak, kimagasló tel-
k produkálhatni. A
k kell találnia a
áthidalásának le-
vedhetjük meg ma-
munkánk fennaka-
lélem, hogy tanács-
re fognak vezetni.
ouis Masohallhoz
it és határozott
a nélkülözök ezek-

után a délafrikai
mpányról beszélt.
ésében ő is aktíve
a Capstadtdban és
rtott gyűléseken.
a gazdasági kri-
erülte el, a Keren
gen jó eredménye-
ti gyűlés után meg-
er fontot, a johan-
ezer fontot jegyez-
ül lord Malchette.
óság körében urai
sággal felfrissítő-

Keren Kajemetért
Az adminisztratív
esen foglalkozott a
a palesztinai kolo-

nában hangsúlyoz-
nka fokozásának
tott arra, hogy
Cyrus Adler pa-
ntjuk alkalmával
ték a kolonizáció
ur Ruppin Palesz-
nek fejlődését is-
ances- és bánán-ex-
tatott rá. A naha-
több mint 10 ezer
portált. Dr. Georg
után Oscar Was-
be a Keren Ka-
javaslati határo-
zhangulag elfo-

versel egy
ben
..... 476 lei
ben.. 612 lei
..... 850 lei
G E, Cluj

Merényletet akartak elkövetni Maniu miniszterelnök ellen

A kormány nyugdíjba küldi a szabotáló tisztviselőket. Az ellenzéki pártok felkészülnek a pólválasztásokra Vita a kamarában a Casa Padurilor reorganizálásáról

Bucuresti-Bukarest, április 1. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A sziguranca vezérigazgatósága azt az információt nyerte, hogy bizonyos egyének merényletet készülnék elkövetni Maniu miniszterelnök ellen. A sziguranca széleskörű nyomozást vezetett be ebben a kérdésben, amelyet a legnagyobb titoktartás mellett folytatnak. A kiszivárgott hírek szerint, egyes politikai szervezeteknek is tudomásuk volt a miniszterelnök ellen készülő merényletről.

A hír hatalmas feltűnést keltett a fővárosban és azt a lapok élénk kommentálják.

Az ellenzéki pártok felkészülnek a pólválasztásokra

Bucuresti-Bukarest, április 1. A kormány május 4-ére tüzte ki az elhalálozások és lemondások folyamán megüresedett mandátumok betöltésére a pólválasztásokat. Calirea és Jalomita megyékben Stanciu és Cristea kormánypárti szenátorok helyébe fognak újakat választani, míg Sorocamegyében képviselőválasztás lesz Gheorghe Lupascu képviselő helyére, akit a megye prefektusává neveztek ki. A pólválasztásokon hír szerint, nemesak a liberálisok, hanem az avereseanások is részt fognak venni. Különösen a liberálisok tettek nagy előkészületeket a választásokra, amelyek kétségkívül nagy fontossággal lesznek a politikai helyzet további alakulására.

A liberális párt, mint ismert, május 4-re tüzte ki az országos párt-kongresszus megtartását. A pólválasztásokra való tekintettel a kongresszust május 18-ra halasztották el.

Mégis átszervezik a kormányt?

A Facla értesülése szerint nyolc napon belül megtörténik a kormány átszervezése. Ioanescu volt belügyi államminisztert a munkaügyi minisztérium élére nevezik ki. Raducanu a közlekedési tárcaát veszi át, míg Pan Halippa jelenlegi közlekedési miniszter tárcán kívüli miniszterként, továbbra is a kormány tagja marad és Beszarábia képviselője. A Popovici Mihály-kérdés még mindig nem nyert elintézés. A lap tudni véli, hogy Maniu miniszterelnök egyelőre letett arról a tervéről, hogy a volt pénzügyminisztert visszahozza a kormányba.

Provokálnak a liberálisok

Bratianu, mint ismeretes, vezéreiket irta a Viitorulban, amelyben leszögezte, hogy nem hajlandó alávetni magát a rendtörvény intézkedéseinek. Bratianu Vintila példáját a liberális párt több vezetője fogja követni. Így például Duca és Argetoianu is készülnek hasonló cikkeket írni a párt hivatalos lapjába.

Bucuresti-Bukarest, április 1. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara ma délutáni ülésén Mirescu szociáldemokrata képviselő napirend előtt kérte a munkaügyi minisztert, hogy milyen stádiumban van a munkát szabályozó törvények egységesítése.

Raducanu munkaügyi miniszter válaszában kijelenti, hogy a munkástörvények kodifikálása folyamatban van és az rövidesen el is fog készülni. A munkaügyi miniszter betérjeszté ezután a kamara elé az autonóm építkezési pénztár felállításáról szóló törvényjavaslatot.

Nyugdíjazták a szabotáló tisztviselőket

Leon lupista bizonyos biharmegyei kisajátítási visszaéléseket tett szövé, majd

Madgearu pénzügyminiszter terjeszt be törvényjavaslatot a minisztériumok reorganizálásáról szóló törvény módosítására vonatkozólag. A módosítás értelmében a kormánynak jogában áll azokat a tisztviselőket, akik már harmadik éve vannak az állam szolgálatában, vagy az ötvenhét évet betöltötték, azonnal nyugdíjazni. Mint ismeretes, a kormány az eredeti törvény alapján több ezer tisztviselőt nyugdíjazott. Nehányan ezek közül felebezzéssel támadták meg a kormány döntését és az igazságszolgáltatási fórumok számos felebezzésnek helyet is adtak, mert a törvény eredeti fogalmazásában nem volt elég kategórikus. Hír szerint a módosítás alapján egész sereg vezető állásban lévő olyan tisztviselőt fognak nyugdíjazni, akikről bebizonyosodott,

hogy szabotálják a kormány munkáját. Mirto iparügyi miniszter törvényjavaslatot nyújt be, amely egy rendkívüli hitel megnyitását írja elő Romániának a milánói kiállításon való részvétele költségeire.

Ezután áttérnek a napirendre, amelyen a Casa Padurilor átszervezésére vonatkozó törvényjavaslat szerepel.

A Casa Padurilor reorganizálása

Bratincu képviselő az első felszólaló, aki rámutat arra, hogy az állam hatalmas erdőségeivel rendelkezik, amelyeknek racionális és tervszerű kiaknázását lehetetlenné tette a Casa Padurilor eddigi organizációja. A Casa Padu-

rilor autonómiájának örve alatt irtózatos pusztításokat vittek véghez az állam erdőségeiben. Szükségesnek látja a parcellázás kérdésének szabályozását.

László Dezső a magyar párt nevében szól hozzá a törvényjavaslatához. Birálja annak egyes intézkedéseit, majd a vadászat szabályozásának kérdésével is foglalkozik.

Mihalache földművelésügyi miniszter félbeszakítja beszédében László Dezsőt és rámutat arra, hogy a vita tárgyát képező törvényjavaslat kizárólag az állami erdők kiaknázásának kérdését szabályozza.

A szenátus ülésén Mirto iparügyi miniszter törvényjavaslatot terjeszt be a kiviteli intézet felállítására. Nehány jelentéktelen hozzászólás után az ülés véget ért.

Tizenhat milliárd lejes kölcsön felvételéről tárgyal Bukarest városa

Bucuresti-Bukarest, április 1. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Washington Star című lap értesülése szerint a new-yorki Blumenthal bank tárgyalásokat folytat Bukarest városi tanácsával egy százmillió dolláros kölcsön folyósítására vonatkozólag. A kölcsön mindenekelőtt is építkezési és beruházási célokra fog szolgálni. Bukarest városi tanácsa a kölcsön segítségével a fővárosi nagy lakásinséget szeretné megoldani hatalmas bérpaloták építése révén, hogy olcsó lakásokat bocsáthasson a szegé-

nyebb sorsu lakosság rendelkezésére. A kölcsönből bizonyos összeget a szenátus épületeinek befejezésére fordítanak. Mint ismeretes, körülbelül tíz esztendővel ezelőtt kezdtek meg Bukarest egyik legfogalmasabb helyén a szenátus otthonának felépítését, az építkezési munkálatok azonban néhány hónap után, megfelelő anyagi alapok híján, fennakadtak és a szenátus azóta is idegen épületekben kénytelen üléseit tartani.

A washingtoni lap értesülése szerint

a tárgyalások igen előrehaladott stádiumban vannak. A fővárosi lapok ezzel szemben kétségbe vonják, hogy a kölcsön lekötése és különösen ily nagy összeg folyósítása lehetséges volna. Százmillió dollár körülbelül 16 milliárd lejenek felel meg és a román stabilizációs kölcsön összegével egyenlő, amelyért esztendőnkön keresztül folytatott tárgyalásokat a román állam. A helyzetet még az is komplikálja, hogy Bukarest városának több likvidálatlan külföldi kötelezettsége van.

A Shaw-bizottság is megállapította, hogy a palesztinai zavargásokért a főmuftit terheli a felelősség

A cionisia munkára kedvező konkluziókra jutott az angol parlamenti bizottság

London, április 1. (Az Uj Kelet tud.) A Shaw-bizottság, amely az angol kormány megbízásából vizsgálatot tartott a palesztinai zavargások ügyében, tegnap este közölte a kormányhoz intézett jelentését a vizsgálat eredményéről. A jelentés elé hatalmas érdeklődéssel fordult nemesak a zsiduv, hanem az egész világ zsidósága. A vizsgálat során ugyanis megvitatás alá került a bizottság előtt nemesak a zavargások egész komplexuma, hanem maga a palesztinai mandátum problémája is. Az angol kormány annakidején azzal tért ki a véres zavargásokkal szemben tehetetlennek bizonyuló palesztinai kormány felelős vezetőinek megbüntetésére elől, hogy ezt a vizsgáló bizottságot küldte ki Palesztinába és ennek jelentőségét tette függővé a további intézkedéseket. A jelentés elkészítésén hónapok-

dolgoztak a bizottság tagjai, hiszen ismeretes, hogy a vizsgálat már december utolsó napjaiban befejezést nyert. A jelentés tartalmáról néhány héttel ezelőtt a legkülönbözőbb verziók láttak napvilágot. Egyes lapok tudni vélték, hogy a parlamenti bizottság a cionista munka jövőjére kedvezőtlen konkluziókat vont le palesztinai tapasztalataiból. Most azonban kiderült, hogy ez a verzió nem felel meg a valóságnak. A jelentés bár láthatóan igyekszik az olyan megállapításokkal, amelyek alkalmasak volnának újabb nyugtalanságok előidézésére, — lényegében a cionista munkára kedvező és az arabok, valamint a főmufti magatartását súlyosan elítélő konkluziókra jut.

A jelentésről szóló tudósításunkat alább adjuk:
Az angol parlamenti bizottság min-

denekelőtt is megállapítja, hogy a palesztinai zavargásokat egy az arabok által a zsidók ellen intézett támadás idézte elő. A bizottság nem látja beigazoltnak, hogy ez a támadás előre megfontolt szándékkal történt volna. A támadás után a zsidók elleni mozgalom az egész országra kiterjedt és nagyon kevés kivétellel az összes összeütközéseket arabok provokálták. A jelentés aláhuzza, hogy a rendezavarók seholsem foglaltak állást az angol hatóságok ellen.

Ami a zsidók által a főmufti ellen emelt vádakot illeti, a parlamenti bizottság ezeket javarésben indokolatlanul találja. Ennek ellenére is megállapítja azt, hogy a zavargások felelősségének nagyrésze a főmufti vállalira nehezedik.

Egy zsidó egyetemi hallgatót inzultáltak az antiszemita diákok a jasi-i egyetemen

A bukaresti egyetemen is incidensek voltak

Bucuresti-Bukarest, április 1. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Bukarestben és Jasiban tegnap újabb antiszemita incidensek játszódtak le az egyetemeken. Az antiszemita diákok agresszivitása különösen Jasiban öltött súlyos méreteket, ahol nem átalottak egy zsidó diáklányt is bántalmazni. Kommentár helyett felhívjuk Costachescu közoktatási miniszter figyelmét azokra a kijelentésekre, amelyeket a legutóbbi incidensek után tett a jasi újságírók előtt és amelyekben börtönnel fenyegette meg azokat, akik megzavarnák a rendet az egyetemeken. Az incidensekről az alábbi tudósításunk számol be:

Az Adeverul jelent, hogy ma délután a jasi egyetemen antiszemita egyetemi hallgatók súlyosan bántalmazták Solomon és Segal diákokat és véresre verték Grünspann Elza orvos-tanhallgatót. Dubrava ezredes-rendőrprefektus azonnal megindította a vizsgálatot az incidensek ügyében. Megállapítást nyert, hogy az összetűzésekre az szolgáltatott okot, hogy Grünspann Elza egy keresztény diák helyét foglalta el. Az illető areulította a zsidó diáklányt, mire Segal és Solomon

kollégájuk segítségére siettek. Verekedés támadt, amelynek során természetesen a három zsidó diák maradt alól.

Bukarestből jelenti a Lupta: Tegnap este hét órakor a Bulevardul Independence-on, az egyetem orvosi fa-

Megőrült az éhezéstől egy varsói zsidó diák

(Varsó, április 1. Az Uj Kelet tudósítójától.) A varsói kereskedelmi akadémia diákságának legutóbbi ülésén a nemzeti demokrata hallgatók javaslatára elhatározták, hogy felhívják az akadémiai tanári karát a numerus klauzus bevezetésére a zsidó hallgatókkal szemben. A határozat indokolása kimondja, hogy el kell zárni a zsidók elől minden lehetőségét annak, hogy résztvegyenek Lengyelország gazdasági életében.

Varsó, április 1. A lengyelországi zsidóság körében uralkodó borzalmas nyomorra szomorúan jellemző az a történet, amelyről most számolnak be a varsói lapok: Néhány nappal ezelőtt egy különös fiatalember vonta magára a fi-

gyelmet Varsó utcáin. A fiatalember minden ok nélkül rátámadt a járókelőkre, ütlegelni kezdte őket, a kezeit harabdálta, végül pedig kiállt az utca közepére és leállította az összes arra haladó autóbusszokat és villamoskocsikat. A rendőrök valóságos hajszát indítottak a fiatalember ellen, akít 1 óráig tartó üldözés után sikerült ártalmatlanná tenni. A zsidó kórházba szállították. Itt azonban nem volt hely számára, mire az örültek házába vitték át. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a fiatalember, akít egyébként Weinzwieg Dávidnak hívnak és egyetemi hallgató, éveig tartó éhezés következtében megőrült.

INNEN--ONNAN

„A beléptidj két tojás”. Németszámban még ma is divatosak a vándormozgók, amelyek faluról-falura járva tartanak előadásokat a nép egyszerű gyermekeinek. Legutóbb az egyik német községen szintén felütötte a sátorfáját egy vándormozgó. Az első estén azonban alig tudták megtartani az előadást a közönség részvétele miatt. Szegények voltak az emberek, nem tellett pénzüik szórakozásra. Az ötletes direktor azonban nem esett kétségbe. Nagy plakátokat ragasztott ki a falu piacra: „Fortuna mozgó! Világlágerek! A beléptidj két tojás!” Ez már tetszett a jó falusiaknak. Másnap este zsufolásig megtelt a mozi. A direktor, a családja, és a személyzet pedig rántottát reggelizett, rántottát ebédelt és vacsorázott három napig.

A párisi rendőrség a Kutjepov-cset miatt megakadályozta Eisenstein előadását. Eisenstein, a kiváló orosz filmrendező előadást hirdetett Párisban. A modern orosz filmgyártásról akart beszélni Eisenstein, akinek felolvasása iránt nagy volt az érdeklődés. A terem, amelyben az előadást hirdették, zsufolásig megtelt közönséggel. Mielőtt azonban Eisenstein a pódiumra lépett, megjelentek a párisi rendőrség képviselői, akik általános izgalom között leigazolatták a publikumot, aztán pedig bejelentették, hogy az előadás megtartását nem engedélyezik. A rendőrség ugyanis bizalmas értesítést kapott, hogy a Kutjepov generális eltűnése miatt felháborodott emigráns oroszok merényletre készülnek a szovjet rendező-művésze ellen.

A beszélőfilm: kétezer éves! Rabbi Akiba megmondta már: semmi se új a nap alatt. A beszélőfilmet új világesuda ként üdvözöltük, holott — amerikai hirdás szerint — cseppet sem „fiatal” találmány: alig kétezer éves.

Kína már jóval előtűnik ismerte a papírost, a könyvnyomtatást és a puska port. Mint a csingói Field-muzeum hitelesen megállapítja, a beszélőfilmet is ők találták fel. Krisztus előtt 121-ben beszélőfilmekkel szórakoztatták a nagyérdemű közönséget. Igaz, kiesit primitív volt mint mai formájában. Ezek a filmek tulajdonképpen árnyjátékok voltak, átlátszó pergamenből készültek a szereplők, amelyek mozgatni tudták a karjaikat és a lábaikat. A kis babák szillettje egy selyem lepedőre vetítve aztán sokszorosan nagyítva kerültek a néző szemébe. A „szár” helyett egy haszbezzelt haldokolt, hörgött, vagy örvendezett, ki-ki szerepe szerint. Sőt zene karnak is volt és természetesen a siker se maradt el. Egykoru feljegyzések szerint a mozi sokkal nagyobb népszerűségnek örvendett, mint a színház. Igaz, a primadonnák is sokkal kevesebbet kerültek...

Mi tilos az ausztráliai filmekben? Ausztráliában tilos: a filmekben a lónak felfordulni. (Ez sérti a józólést!) Tilos a burleszkek teheneinek görkoresolyáni. (Legutóbb egy Buster Keaton képből kivágták ezt a „gusztustalan jelenetet”). Tiltva van a kiszabadult oroszlanok elé szöveget hajigálni. Azonkívül kivágják még a filmekből a haszardjátékokat (csak rómiszni szabad). Szörnyű kegyetlenül üldözik még a csábitást, a flörtöt és mindenféle kacérságot. Chaplin egyik filmjéből például kirtottak egy jelenetet, mert a cenzor magánképpel volt a felháborodástól, hogy Chaplin... izé... hábavereget egy nőt. Nem szerepelnek még az ausztráliai filmekben: mérgek, altatószerek, csontvázak és ricinusolaj...

Uj filmsztárokat keresnek az amerikai ügynökök. Nem kaesa és nem reklám: rideg valóság. Amerikából több ügynök jött át, valamennyien a legnagyobb hollywoodi filmgyárak megbízottai, azaz a megbízatással, hogy új csillagokat fedezzenek fel a hangos film számára. Természetesen elsősorban az angol anyanyelvű nők jöhetnek számításba. Londonban már hetek óta folyik a toborzás, az eredmény azonban igen gyenge, a szép nőknek ugyanis rendszerint rossz a hangjuk és viszont: a kel lemes hangok tulajdonosa valóságos Galli Cerei...

Fiatal, csinos és széphangu énekesnőkben nagy a kereslet a piacon. Hisz a hangos film új irányja: az operett. Ezeknek van a legnagyobb sikerük, de az amerikai görlicéknek bizony egyáltalán nincs hangjuk. Egyelőre tehát csak a lábaikkal énekelnek...

Morrow, Amerika volt mexikói nagykövete harcot indít a prohibíció ellen

Newyork, április 1. A Newyork Herald londoni munkatársa beszélgetést folytatott Morrow volt mexikói nagykövettel, aki jelenleg a londoni flottafeszterelési konferencián mint delegált vesz részt. Morrow a „Newyork Herald” munkatársa előtt kijelentette, hogy Amerikába való visszatérése után éles harcot fog indítani a prohibíció ellen.

Az az álláspontja, hogy a prohibíciónak az alakoskodó nagyképűség jegyében való forszírozása nem méltó Amerika szelleméhez. Morrow követelni fogja az amerikai kongresszusban, hogy azokban az államokban, ahol a lakosság többsége ezt kívánja, engedjék meg az alkohol gyártását és természetesen fogyasztását is.

Az angol admirális a legnagyobb titokban új típusu buvárhajóval kísérletezett

Pacifista körökben óriási megdöbbenést kellett a kísérlet

London, április 1. Az angol admirális a skóciai Dochourt folyón ma reggel a legnagyobb titokban hajította végre a „Perseus” nevű új típusu buvárhajó merülési kísérletét. Az új típusu buvárhajó minden eddigi buvárhajót felülmúl technikai tökéletességben és alamerülési gyorsaságban. Tüzérségi felszerelése csaknem tökéletes s a buvárhajón százharminc személynek van

hely. A rendkívüli mélységű folyón véghezvitt kísérletet után az admirális el van határozva arra, hogy a haditengerészethez tartozó még újabb hat új típusu buvárhajóval tesz kísérletet. Angol pacifista körökben a titokban véghezvitt kísérlet kinos megdöbbenést kellett s várni lehet, hogy éles támadásokat fog úgy a sajtóban, mint a parlamentben kiváltani.

Teljesen kifosztották Csernovitz legnagyobb ékszerüzletét

Két és félmillió lej értékű ékszert raboltak el az ismeretlen tettesek

Azonnal jelentést tettek a rendőrség-Csernovitz, április 1. (Az Uj Kelet tudósítójától) Csernovitzban az elmúlt éjszaka vakmerő betörés történt. Ismeretlen tettesek behatoltak Csernovitz legnagyobb ékszerüzletébe és azt teljesen kifosztották, mintegy két és félmillió értékű ékszert rabolva el. A betörést ma reggel az üzlet nyitáskor fedezték fel Medjanszki és Ullmann cégtulajdonosok. Midőn az üzlet helyiségbe léptek, megdöbbenő látvány tárult eléjük. Az ékszerek tartalmazó üvegek között össze voltak törve, az összes fiókok kiürítve és a Wertheimkassza is felfeszítve volt.

nek, amely bevezette a nyomozást. Megállapítást nyert, hogy a betörők a pincén keresztül hatoltak be az üzlet helyiségbe oly módon, hogy az éjszaka folyamán átütötték az üzlet helyiségét a pincétől elválasztó falat. A színhelyen számos otthagyt betörőszerszámot találtak meg, amelyeket bünyjelként lefoglalt a rendőrség. A betörők az üzletben és a kirakatokban volt összes ékszereket magukkal vitték. A Medjanszki és Ullmann cég kára meghaladja a két és félmillió lejt, amelynek csak jelentéktelen része térül meg biztosítás útján.

A nézeteltérések enyhülése várható a hágai egyezmények párisi szakértekezletének tárgyalásain

Páris, április 1. A szakértekezleten résztvevő országok fődelegátusai ma délután öt órakor a jóvátételi bizottság palotájában Loucheur volt francia munkügyi miniszter előkötete alatt értekezletet tartottak, amelyek inkább csak formális jellege volt és mindössze husz percig tartott. Benes, Bethlen, Marinkovics és Titulescu meghallgatták Loucheur expozéját, aki a többiek között figyelmébe ajánlotta a fődelegátusoknak, hogy Hagában a lényegbeli kérdéseket már letárgyalták és a meg egyezéssel lezárták s ezért igyekezniök kell arra, hogy az egyezmények végleges szövegét most már a legrövidebb

idő alatt megszerkesszék. Loucheur bejelentette, hogy az általa is ismert nehézségek ügyében haladéktalanul tárgyalást kezd Nagybritania és Olaszország képviselőivel és szerdára valószínűleg összehívja a szakértekezlet plenáris ülését.

Páris, április 1. A szakértekezlet körében megállapítják, hogy a tegnapi bizottsági ülés után a nézeteltérések enyhülése várható, de valószínű, hogy a tárgyalások még néhány hétig eltarthatnak. A konferencia most már addig együtt marad, míg konkrét megállapodás létre nem jön.

Az oroszországi zsidók hősiességének küzdelme a pészah megtartásáért

Ukrajnai zsidó parasztok fellázdáltak és véresre verték a szovjet tisztviselőket

Moszkva, április 1. (Az Uj Kelet tudósítójától). Közölte az Uj Kelet, hogy a szovjet számos helyen kénytelen volt a kényszer-kollektívizmusból visszaférni az individuális gazdaságra. Kalininszkában, az első ukrajnai autonóm zsidó rayonban összeütközésre került sor zsidó kolonisták és szovjet-tisztviselők között. Amikor a kolonistáknak nem akarták kiadni teheneiket, a felháborodott zsidó parasztok a szovjeteket istállók elé vonultak és erővel hantagon követelték a teheneik visszaadását. A tumultus során a falusi szovjet elnökét, M. Kipnist és számos más szovjet-tisztviselőt a zsidó parasztok súlyosan

inzultáltak. Ezután behatoltak a szovjetkezeti istállóba és magukkal vitték teheneiket. Hasonló zavargások ismétlődtek meg Ukrajna második zsidó autonóm rayonjában, Uj-Zlatopolban, ahol a zsidó kolonisták és a szovjet-tisztviselők között heves és véres összeütközésre került a sor. A zsidó parasztok bebizonyították, hogy nekik az új rendelkezések értelmében joguk volt szarvasmarháikat visszakövetelni a szovjetkezetektől, ezt azonban a helyi szovjet elnökönje nem engedte. Az ügy kivizsgálása után Rachel Jorsehot, az elnököt felfüggesztették állásából. A szovjetkormány — mint ismeretes

Művelt ember könyvei:

Dr. Verzár Frigyes: Betegség, élet, halál 170 lei
Koppányi Tivadár: A modern biológia 110 lei
Raoul Francó: Összehasonlító biológia 204 lei
Dr. Szabó Arthur: Syphilis és idegrendszer 34 lei
r. Karasz László: Hogyan védekezzünk uton és idegenben a fertőző betegségek ellen..... 88 lei

Részletre szállítja:

LEPAGE, Cluj

300.— lei utánvét és havonta 100.— lei.

— ujabban sok százezer orosz polgárnak visszaadta a választói jogot. Ezzel a joggal számos olyan kedvezmény is jár, amit eddig csak a szakszervezetekbe beiratkozott munkások élveztek. Az új rendelkezés következtében 300 ezer zsidó ember szerezt vissza a polgári jogait. A jogok visszaszerzésével egyidejűleg kenyérjegyet is kaptak a szerencsétlenek, akik az utóbbi időben valóságos éhínségben éltek.

A pészah ellen.

A pészah-ellenes mozgalom teljes erővel lángolt fel újra és a jiddis nyelvű sajtó, élén a moszkvai „Emes” és a charkovi „Stern”, továbbá a minski „Oktjabr” című lapokkal nagy cikkben folytatják a propagandát a zsidó pészah ellen. A lapok a következő programot követelik a zsidóktól: 1. Minden zsidó munkás, kézműves, alkalmazott és paraszt a pészahi napon folytassa rendes köznapi foglalkozását. 2. Zsidók ne látogassák meg pészachkor a zsinagógát. 3. A pészahi élelmézt ne respekálják és pászkat ne egyenek. 4. Minden zsidó pészach hetében taliszlát és tefilénjét, minden zsidó asszony szombati ezüst gyertyatartóit szolgáltatassa be az Iparosítási alapnak. 5. Minden zsidó lépjen ki a hitközségből és csatlakozzék az atheistákhoz.

A zsidó tömegek azonban a propaganda ellenére is ragaszkodnak a pészach megünnepléséhez. A pászkat felügyelet nélkül örölt lisztből állítják elő és a hitközségek a tradíciókhoz híven gyűjtést folytatnak a szegénysorsuk macosz-ellátása érdekében.

Meghalt Wagner Cosima

Bayreuthban, ahol Wagner Richard operái először hangzottak fel Nietzsche Liszt Ferenc és a bajor királyi udvar képviselőinek jelenlétében, meghalt Wagner Cosima asszony, a nagy zeneszerző özvegye. Wagner Cosima nemcsak azért volt európai híresség, mert Wagner Richard egykori barátja, majd később felesége, hanem mert egy másik nagy zeneszerzőnek: Liszt Ferencnek a leánya is volt.

Ennek az asszonynak élete esodálatos külső és belső eseményekben volt gazdag. Bülow karnagy felesége volt, amikor megismerkedett Wagner Richarddal, aki akkor még pályája kezdetén állott és akiben Nietzsche és néhány rajongón kívül igen kevesen hittek. Wagner Cosima azonban minden feltétellel nélkül követte Wagner Richardot, aki csak néhány évig élt vele zavartalanul, hogy egy újabb romantikus szerelem karjaiba meneküljön. Már megszületett gyermekük, a ma is élő Wagner Siegfried, amikor Wagner Richard egy Wesendonek Matild nevű hölgybe szeretett bele, akivel Velencébe szökött. Wagner Cosima ennek ellenére kitarított Richard Wagner mellett és élete legnagyobb megpróbáltatásaiban is mellette állott.

Férje halála után Wagner Cosima teljesen visszavonult életet élt Bayreuthban. Férje emléke kultuszának és fia zenei nevelésének szentelte egész életét. Neki köszönhető, hogy Wagner Richard életének műve a legkisebb részletekig tisztázva van; ő nyújtott bepillantást ennek a komplikált zseninek minden rejtélyébe és extravaganciájába.

Halálát az egész kulturvilág nagy részvétellel fogadja.

A tengerészeti konferencián a válság elérte tetőpontját

London, április 1. A lapok megállapításai szerint a tengerészeti konferencián a válság elérte tetőpontját. A konferencia sorsa néhány napon belül valamilyen irányban eldőlt.

Henderson és Briand ma hosszabb megbeszélést folytattak. Szerdán a konferencia fődelegátusai értekezletet tartanak s ezen megtárgyalják az eddig elért eredményeket és elkészítik a pénteken tartandó újabb plenáris ülést.

Impozáldo

A kol

Cluj-Kolozsvár Kelet tudósítójától dósága kegyeleto lord Balfour ahol csak zsidók El molé rachmim az emlékeztérére. Évezredek óta va te és igaz barát Erdély és bánat lerotta a kegyek Balfour-deklarác A gyászünnepele sainkat alább ad

Cluj-Kolozsvár

Nemzeti zsevit portja a Jewish hétfőn este 9 óra gium dzisztermélyt tartott. Weisz Jenő a he totta meg és me mertette Balfour ségü szerepét a galomban. Dr. szédében Balfour ség megteremtő, kihangsúlyozta, dolhatunk melte eme kimagasló ha az általa me ges erővel és va Wertheimer S ben mondott me vakat. Dr. Weisz kenkét esztendő Balfour fellépés moruan állapít tes nagy idők e a tény, hogy a tényezője gyász vanvalóbb bizony balfouri eszmék zsidóság minden

Dr. Fischer Szövetség elnök jellemezte emel szédében. Rabec resszusi hitköz gyászadalokat ad nepeég végén a Az ünnepély m hangulatban za

A temesv meger

(Timisoara-Te Kelet tudósítój ség jelenlétébe vári zsidóság mében az em gyászünnepele jelentek az ösz mint a különbé zentánsai, akik formában áldoz nagy államfére emlékenek.

Az ünnepélyt Sz. helyicsopor meg lendületes Vermes rámuta a tulajdonképp mint arra, hog jén, 1917-ben n tőségű deklará teljesen kilatá lott volna a zs nemes lord ad álló otthon lét

Utána dr. I rosi hitközség gondolatokban

— Talán nin — mondotta — zsidó naptáru meg lekte bet tir, annyí a napra nem is sok szomorú ünnepe formál jtna. Lord B azok közé tart hatatlan szer hatékony az eg örökre örizni Lord nagysága ó a zsidóságot mártíromságba rába karta átr

Tavaszi ruhák festése, tisztítása megkezdődött CZINK-nél Cluj

Könyvek:
 Élet, halál 170 lei
 Életrajz biológia 110 lei
 Élettörténet biológia 204 lei
 Élettudományok 34 lei
 Élettudományok kézikönyve 83 lei
 Cluj havonta 100. — lei.

Impozáns gyászünnepélyeken áldozott Erdély zsidósága Balfour emlékének

A kolozsvári, temesvári és mármaroszigeti
 ünnepségek

Cluj-Kolozsvár, április 1. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az egész világ zsidósága kegyeletes ünnepségekkel adózik lord Balfour emlékének. Mindenütt, ahol csak zsidók élnek, felhangzott az El molé rachmim annak az embernek az emlékeztetése, aki évszázadok, talán évezredek óta valóban az egyetlen zsidó és igaz barátja volt a zsidó népeknek. Erdély és banát zsidósága ugyancsak lerótta a kegyelet és a hála adóját a Balfour-deklaráció szerzőjével szemben. A gyászünnepélyekről szóló tudósításainkat alább adjuk:

A kolozsvári ünnepély
 Cluj-Kolozsvár, április 1. A Zsidó Nemzeti Szövetség kolozsvári helyi csoportja a Jewish Agencyvel egyetértően hétfőn este 9 órakor az unitárius kollegium dísztermében Balfour-gyászünnepélyt tartott. A gyászünnepélyt dr. Weisz Jenő a helyi csoport alelnöke nyitotta meg és megindító szavakban ismertette Balfour lord történeti jelentőségét a zsidóság reneszánszmozgalmában. Dr. Balázs Endre gyászbeszédében Balfourról, mint a zsidó egyesség megteremtőjéről emlékezett meg és kihangsúlyozta, hogy csakis azzal hódolhatunk méltón a zsidó történelem eme kimagasló keresztény alakjának, ha az általa megkezdett művet egységes erővel és vállvetve fejezzük be.

Wertheimer Samuél a WIZO nevében mondott megindító és megható szavakat. Dr. Weiszburg Chaim azt a tiszteletteljes beszédet jellemezte, ami elmult Balfour fellépése és halála között, szomorúan állapítva meg, hogy a lendületes nagy idők eszméisége elhalkult, de a tény, hogy a zsidó közösség minden tényezője gyászolja Balfourt, legnagyobb bizonyítéka annak, hogy a balfouri eszmék mégis áthatották a zsidóság minden rétegét.

Dr. Fischer József, a Zsidó Nemzeti Szövetség elnöke Balfourt, a cionistát jellemezte emelkedett részvétellel beszédében. Rabecz Benjámin és a kongresszusi hitközség kórusa templomi gyászdalokat adott elő és a gyászünnepély végén a Hatikvát énekelték. Az ünnepély méltón és megilletődött hangulatban zajlott le.

A temesvári zsidóság megemlékezése

(Timisoara-Temesvár, április 1. Az Uj Kelet tudósítójától.) Hatalmas közönség jelenlétében tartotta meg a temesvári zsidóság a tisztáskaszinó nagyertermében az elmult vasárnap Balfour-gyászünnepélyét. Az ünnepélyen megjelentek az összes hatóságok fejei, valamint a különböző konzulátusok reprezentánsai, akik valamennyien méltó formában áldoztak a napokban elhunyt nagy államférfi, a nagy zsidóbarát emlékének.

Az ünnepélyt Vermes Ernő, a Zs. N. Sz. helyi csoportjának elnöke nyitotta meg lendületes német nyelvű beszéddel. Vermes rámutatott ennek a gyásznapnak a tulajdonképeni jelentőségére, valamint arra, hogy ha Balfour annakidején, 1917-ben nem teszi meg nagyjelentőségű deklarációját, talán még ma is teljesen kilátástalan szituáció előtt állt volna a zsidóság, melynek épen a nemes lord adta meg a lehetőséget önálló otthon létesítésére.

Utána dr. Drechsler Miksa, a belvárosi hitközség főrabiját tartotta meg gondolatokban gazdag gyászbeszédét.

Drechsler főrabbi beszéde
 — Talán nincs is olyan nap az évben — mondotta —, melyet a mi szomorú zsidó naptárunkban nem jelölhetünk meg fekete betűkkel. Amnyi a zsidó már tíz, annyi a zsidó gyász, hogy egy napra nem is egy, hanem sok, nagyon sok szomorú zsidó eseménynek gyászünnep formában való megemlékezése jutna. Lord Balfour minden bizonnyal azok közé tartozik akin a zsidóság oltáhatatlan szeretettel csüngött és kinek emléket az egész világ zsidósága mindörökké őrizni fogja. Mert az elhunyt Lord nagysága épen abban rejlik, hogy ő a zsidóságot a gyászból és az állandó mártíromságból egy boldog atmoszférába karta átmenteni.

Dr. Fischer József, a Zs. N. Sz. elnöke parlamenti képviselő emelkedett ezután szólásra.

— Mi, könymilliomosok népe — mondotta — újból gyászolunk és ezúttal, sajnos, a legmelegebben örző zsidóbarát Lord Balfour elhunytát gyászoljuk. De ebben a gyászban nemcsak mi, a galut zsidói vesszük ki a részünket, hanem osztozkodnak fájdalmunkban az épülő ország, Palesztina zsidói is. Egy órára, egy napra a chaluc is kiejti kezéből a munkaszerszámot és a zsidó iskolákban is elhal a néma gyász jeléül a héber szó. Ezekben a napokban az egész világ zsidósága siratja, a zsidóság legválságosabb napjaiban, elhunyt nagy barátját, Lord Balfourt.

— Fájdalmas és talán épen a zsidó sorstragédiára jellemző, hogy akkor veszítettük el ezt a barátunkat, amikor

Balfour-gyászünnepély Mármaroszigeten

Sighetul Marmatiei-Mármarosziget, április 1. Mármarosziget zsidósága hatalmas méretű gyászünnepély keretében rótt le halálját lord Balfour emlékével szemben. A szigeti Polgári Kör nagyertermét ez alkalommal zsufoltság töltötte a mármaroszigeti zsidóság hatalmas

FERTŐTLENÍTŐ SZER-HOLGYEK NÉLKÜLÖZHETETLEN SZERE - KIKUSZOBOL MINDEN KELLEMELEN SZAGOT

Lysosoform

KELEMES ILLATU-CSUPÁN NEMESZÖLDÖSZÍNŰ EREDETI ÜVEGEKBEN -

NAGYBANI ELADÁS : ZAHAPIA & CERNATESCU STR. POPA NAN 18; BUCURESTI

a zsidóságnak a legnagyobb szüksége lett volna rá. De mindez nem szabad, hogy elesüggessen bennünket. Balfour világitó szelleme meg kell mutassa a helyes utat nekünk, mert Balfour a mi számunkra sohasem halt meg, Balfour élni fog a mi tetteinkben, az új zsidó otthonban.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Katz Salamon főkéntor énekelt el dr. Friedmann Andor orgonakisérete mellett egy gyászdal. Majd ugyancsak Katz főkéntor énekelte a szívememerkülő El molé rachmim olyan művészi tudással és átérzéssel, hogy egy szem sem maradt szárazon. A nagy sikerrel megtartott gyászünnepély a Hatikva akkordjai mellett nyert befejezést.

széd keretében méltatta Balfour nagyságát és érdemeit.

— A zsidó történelem, — mondotta dr. Marton, lord Balfour legnagyobbalakjai közé fogja sorolni, aki azonban nem mint előkelő idegen fog ott szerepelni, hanem mint olyan, aki nemes egyéniségével és tetteivel kiérdemelte azt, hogy magunknak tekintsük őt és nemzetünk legnagyobbalakjai egy sorába állítsuk.

Jánbor Ferenc az Uj Kelet felelős szerkesztője magasröptű beszéd keretében jelölte meg lord Balfour helyét a zsidó történelemben és kifejtette a lord történelmi deklarációjának sorsdöntő jelentőségét a zsidó nemzet életében.

Rottenberg József, a Zsidó Nemzeti Szövetség mármaroszigeti helyi csoportjának társelnöke, a Mizrahi elnöke társadalmi citátumokban gazdag, rendkívül érdekes előadásban világitotta meg lord Balfour egyéniségét.

A nívós és lélekemelő gyászünnepély dr. Fried Ábrahám lendületes zárszavával és a Hatikvah lelkes akkordjai mellett ért véget.

Ma este dől el az új német kormány sorsa

A szélsőbaloldali pártokon kívül a szocialisták is bizalmatlansági indítványra készülnek. Leszavaztatás esetén feloszlatják a birodalmi gyűlést. Brüning letette az esküt Hindenburgnál

Berlin, április 1. A Brüning-kormány ma Hindenburg elnök előtt letette a hivatali esküt. Eskütelés után az elnök sikert kívánt a kormány munkájához s különösen kiemelte az ország pénzügyi rendezésének és a keleti mezőgazdasági kérdések megoldásának fontosságát.

Az új birodalmi kormány elkészítette a Brüning dr. kancellár által ismertető kormány-nyilatkozat szövegét. Brüning a délután négy órakor kezdődő birodalmi gyűlési ülésen adja elő a

kormányprogramot. A kancellár expozéja után megindul a vita a kormány-nyilatkozat felett.

Mára nem várnak szavazást. Valószínű, hogy a birodalmi gyűlés csak holnap az esti órákban fog dönteni a kormány sorsa felett.

A déli lapok szerint a Brüning által előterjesztendő kormány-nyilatkozat hivalkozni fog arra is, hogy a birodalmi gyűlés saját sorát a kezében tartja s amennyiben a kormányzás lehetetlenné

válnék a törvényhozó testület feloszlatása következtetik be.

Politikai körökben valószínűnek tartják, hogy a szélsőségeseken kívül a szociáldemokraták is bizalmatlansági indítványt terjesztenek a birodalmi kormány ellen a törvényhozó testület elé.

Berlin, április 1. A birodalmi kormány ma délelőtt újabb minisztertanácsot tartott, amelyen a kormány-nyilatkozat szövegén elvégezték az utolsó simításokat.

Kétmillió lejjel csapta be a lupényi bányatársaságot egy szélhámós

Bucuresti-Bukarest, április 1. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Mint egy két hónappal ezelőtt a Lupényi Szénbánya részvénytársaság bukaresti igazgatóságánál megjelent egy magát Nicolae Gheorghenak nevező fiatalember, aki ötven vagont ajánlott fel eladásra a bányatársaságnak. A fa árát illetően hamarosan megállapodás jött létre az

ajánlattevő és a bányatársaságok között, mert Nicolae Gheorghe igen különösnek mutatkozott a tárgyalások során. A megegyezés létre is jött és ennek értelmében a vállalat felhatalmazta Nicolae Gheorghet, hogy az ötven vagong fáról szóló fuvarlevelek felmutatása ellenében kétmillió lejt vegyen fel a Banca Romaneasca brassói fiókjánál.

Gheorghe rövidesen be is mutatta a fuvarleveleket és azonnal felvette az érte járó kétmillió lejt.

A bányavállalat hetekig várta az ötven vagont a leszállítására, majd érdek lődni kezdtek és megtudták, hogy az ötven vagont fának nyoma sincsen az állomásuknál. Kiderült, hogy a Gheorghe által bemutatott fuvarlevelek hamisítva voltak. A bányavállalat feljelentést tett a rendőrségen, amely megindította a nyomozást és körözlevelet bo csátott ki ellene az egész országban. Hosszas nyomozás után sikerült Gheorghe nyomára bukkanni. Tegnap este két bukaresti detektiv letartóztatta a szélhámóst Ploestiben a Str. Costel Spirescu 6. szám alatt lévő lakásán, ahol Gheorghe Stan Nastasa néven volt bejelentve. Megmotoszás alkalmával 593 ezer lejt találtak meg nála. Ezenkívül megállapítást nyert, hogy tizenöt vagont gabonát vásárolt magának Gheorghe az ellopott pénzből és azt Brailában leraktározta abban a reményben, hogy sikerül jelentős nyereséggel tudni rajta. Az összeg hiányzó részét elköltötte Nicolae Gheorghe, aki két hónapig meglehetősen nagylábon élt.

A bukaresti rendőrség folytatja a nyomozást, mert Gheorghe vallomása szerint nem egyedül, hanem egy Nae Popescu nevezetű egyénnel együtt követte el.

É R T E S I T É S I

Tisztelettel értesitem a t. vevő közönséget, hogy helyben, Cal. Regele Ferdinand 2/A szám alatt (Szabó Jenő céggel szemben) kész férfi és fiu-ruha üzletet nyitottam. Ugyszintén elsőrendű szabóságot rendeztem be es méret után, saját szövetimből ruhák készítését jutányos árk mellett vállalom.

Szives pártfogást kér

MENDEL LAJOS, a volt Katz és Mendel cég beltagja

BÁRHOL MEGJELENT KÖNYVET MEGKAPHAT AZ UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYABAN.

Cluj

HIREK

Az Uj Kelet az egyetlen erdélyi és hánság zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámber Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: Hátszegi Ernő Strada Matei Millo 6.
Az Uj Kelet cikkeinek engedélymentesen csak forrás megjelölésével engedjük meg.

Terminusra

tréfálni egyike a legrosszabb tréfáknak. Mintha az emberek humoros vénája gombra járna, — rendszerint április elsején veszik igénybe a szellemi technikának ezt a nem tuljezett alkotását. A gomb még csak működik valahogy, de a humor annál gyengébben. Az emberek, — megfigyeltem — nem lehet ma már felülteni pont április elsején, mert hiszen az év minden szakában és minden napjában fel vannak ültetve. Igazi tradicionális április elseje akkor volna csak, ha például az összes kormányok ezen a napon igényék be mindazokat a jókat, amelyeket sohasem váltanak be s amiket komoly ember legfeljebb jó vicceknek tart. A lángoló szerelmeknek ezen a napon kellene örök hűséget fogadniuk, hogy a jó, vagy rossz tréfa kedvéért, legalább huszonegy órára maximalják az örökkévalóságot. A humoristáknak ezen a napon kellene megírniok legtréfásabb műveiket, hogy valamennyire komolyan vegyék őket.

Altalában nem értem, hogy miért épen április elsejét tették meg a bolondságok és nyers tréfásinálások napjává, mikor az év csaknem minden napján csaknem minden ember a bolondság és a rossz tréfa hívatott mestereként jelenik meg a színen. A többi napokon legfeljebb abban különbözünk el április elsejei arculatunktól, hogy családainkat és esztétasainkat tragikus pózokba tákarjuk és amikor nevetni volna kedvünk: könnyeket mutatunk s mikor könnyezni volna alkalmunk, mosolyra torzítjuk ajkainkat.

Rossz tréfa az áprilisi tréfa. Rossz, mert irreális. S mégis van valami őszin teség benne, annak beismerése, hogy a felültetés és a becsapás, a felültetés és becsapottság vágya és lehetősége bennünk él, sokkal erőteljesebben, mint azt képzetünk igazolni szokta.

(s. l.)

A katonai szakértőket hallgatták ki a Tuka-perben. Pozsonyból jelentik: A Tuka-per felelősségi tárgyalásán a pozsonyi tábla tegnap zárt ajtók mögött a katonai szakértőket hallgatta ki. A tárgyalás lefolyásáról semmilyen pozitív hír nem szivárgott ki.

A feketéingséket besorozzák az elasz hadseregbe. Rómából jelentik: Mussolini elhatározta, hogy a feketéingségek csapatait a rendes katonaság kötelékébe soroztatja be. A feketéingségek körülből háromszázezer tagja van és ezek az új terv szerint, mint továbbcsomagoló katonák léphetnek be a hadseregbe.

Aligazgatóvá léptették elő Gr. Moldovant, a Banca Marmorosch cég-jegyzőjét. Gr. Moldovant, a Banca Marmorosch kolozsvári fiókjának cégjegyzőjét a bank aligazgatójává léptették elő. Moldovan személyében a bank egyik legérdemesebb tisztviselőjét éri ez a kitüntetés, aki hosszú évek óta tartó működése során nemcsak felettesei, hanem a nagyközönség szimpátiáját és elismerését is kiváltotta.

Vese-, hólyag-, prostata betegek részére a legközelebb berendezett gyógyintézet a Park-Szanasztorium (Budapest, VI. Aréna-ut 84.). Mérsékelt ápolási díjak napi 10 pengőtől.

Tűzvész pusztította el a felsőolaszországi elektrizált vasutak áramfejlesztő telepét. Milanóból jelentik: A felsőolaszországi elektrizált vasutak áramfejlesztő telepét ma éjszaka tűzvész pusztította el. A villamosított vasutonalakon áramhiány miatt meg kellett szüntetni a forgalmat. A tűz okát még nem állapították meg. A kár többmillió líra.

Földrengés pusztított egy görög városban és környékén. Párisból jelentik: A Havas távirati iroda tudósítója jelenti, hogy a Szalonikától délre eső Volo városban és környékén öt heves földrengés nagy pusztításokat csinált. Az anyagi kár igen nagy. Emberáldozatokról még nem érkezett jelentés.

Május 1-ig tehetnek adóvallo- mást, akik az elmúlt 5 évben nem fizettek adót

Bucuresti-Bukarest, április 1. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Mint ismeretes, az adóelőtteljárásról szóló törvény 14-ik paragrafusában értelmében a pénzügyminisztérium felmentette a büntetések fizetése alól azokat, akik az elmúlt öt esztendőben nem fizettek adót, azzal a feltétellel, hogy április elsejéig adóvallo- mást nyújtanak be az illetékes pénz-

ügyigazgatóságokhoz. A pénzügyminisztérium információi szerint még mindig igen sokan vannak, akik a megadott terminusig nem nyújtották be adóvallo-másaikat. Madgearu pénzügyminiszter ma délelőtt úgy döntött, hogy ezek számára újabb terminust engedélyez: május elsejéig.

Köszönetnyilvánítás. Ez uton mondunk halás köszönetet mindazon jobarátainknak és ismerőseinknek, akik felejtetetlen emlékü testvérünk, Nathán Beláné szül. Löwenstein Juliska elhunytá alkalmával (1930. III. 25.) részvétük kifejezésével fájdalomukat enyhíteni igyekeztek. A gyászoló testvérek.

Az erdélyi optások és a telepesek ügye. Ki akar 10 százalékot keresni a nyugdíjasok bórén? Marosvásárhelyen nem találnak polgármestert. Elégedetlenkedés a kolozsvári Magyar Pártban. Szaboleska László és a temesvári presbitérium szegénységi bizonyítványa. Hogyan folyt le a Transsylvania Bank közgyűlése? Sipos Iván nemzetgyalázási pere dr. Meskó Miklóssal. Egy sepsiszentgyörgyi korezmahós zavarja a munkasbiztosító működését — az Erdélyi Futár érdekesebb cikkei. A bő politikai részen kívül közgazdasági írók teszik változatosabbá a hetilapot, mely ezuttal is a megszokott nivós tartalommal jelent meg. Az Erdélyi Futár, Szegényi Kiss Endre lapja az egész országban kapható.

Ivette

Keiméje selymes és puha,
Ilyen minden IVETTE-ruha

Csak IVETTE-Travis szegélynyomással valódi

Véres kardaffér egy budapesti vendéglőben. Budapestről jelentik: Véres kardaffér játszódtott le tegnap késő este a Ferenc-körút és Mester-utca sarkán lévő Széchenyi-étteremben. A vendégek között helyet foglalt Darvas Károly pénzügyminiszteri titkár és Beóthy Ödön alezredes. Valamely okból kifolyólag szóváltás támadt közöttük, amelynek során a pénzügyminiszteri titkár arculította az alezredest. Beóthy kardot rántott és összeszabdalta támadóját. A mentők súlyos sérüléssel a kórházba szállították.

Eljegyzés. Goldstein Ella Ludos és Kohn Adolf Uioara jegyesek. (Mindkét külön értesítés helyett.)

Medgyesi hírek. Könnyen végzetessé válható tűz volt ma reggel Citron Fülöp fűszeragykereskedő cég VI-ik számú, a város szívében fekvő raktárában. A tűz reggel hét órakor tört ki a raktárban, ahol kávépörkölték. A nagy szélben a gőz tűzszekrényéből a lángok gyulékony anyagokra terjedtek át és pillanatok alatt lángborították a raktárt. Az azonnal ott termelt kereskedelmi személyzet óriási erőfeszítésnek köszönhető, hogy a tüzet sikerült lokalizálni. Az erős tempójú szél következtében le kellett a raktár tetejét részben bontani s így az anyagi kár csak 300 ezer lejre tehető, mely biztosítás útján megtérül. — Nagy veszteség érte a medgyesi zsidóságot. Tegnap délután hosszas szenvedés után meghalt Fuchsbalg Henrik volt körjegyző, illetve szolgabíró 70 éves korában. Nyugdíjazása után elvállalta a hitközség ügyének vezetését és ő volt az, aki a hitközség adminisztratív ügyeit példás rendbe tette s a Chevra Kadisa működését magas nivóra fejlesztette. Tévkenykedett az új elemi iskola és a temető megteremtése körül is. Halála osztatlan részvételt keltett. Temetése tegnap délután ment végbe.

A Kolozsvári Zsidó Ifjúsági Blokk ezuton értesíti tagjait, hogy a blokk ma, szerdán este gyűlést tart a Szövet-ség helyiségében.

Eljegyzés. Schönberger Mici (Fogaras) és Szántó József (Temesvár) jegyesek. (Mindkét külön értesítés helyett.)

A távolbalató készülék feltalálója Budapestben. Budapestről jelentik: Mihály Dénes, a távolbalató készülék feltalálója Berlinből esütörtökön érkezik Budapestre, ahol szombaton délután a kormány tagjai és az újságírók előtt, este pedig a Gellért-szálló pálmakertjében a nagyközönségnek bemutatja találmányát.

A szovjet középiskolákban szabaddá tették a gyermekházasságokat. Moszkvából jelentik: A szovjet közoktatásiügyi népbiztos az ország összes középiskoláit közzelintézte, amelyben megengedi, hogy a növendékek minden korlátozás nélkül, szabadon köthessenek házasságot és egybekeljenek után is mint rendes tanulók látogathassák tovább az iskolát. Az ilyen házasságokból származó gyermekek eltartásáról az állam gondoskodik és a diák élettársak csak iskolai tanulmányaik befejezése után gyakorolhatják gyermekeikkel szemben szülői jogait. A közoktatásiügyi népbiztos rendelete egyben szigorúan megtiltja a tanároknak, hogy a növendékek szerelmi ügyeibe beavatkozzanak.

A Korunk áprilisi száma. A Dienes László és Gaál Gábor szerkesztésében megjelenő Korunk áprilisi száma ugynevezett egységes szám, amelynek minden egyes sora azokkal a világpolitikai ténnyel foglalkozik, melyek egy közeledő háborúra utalnak. A nagyszámú cikkek közül a következőket emeljük ki: Dienes László: Leszerelünk! Méray Pál: A készülő gázháború. Bálint László: Adalékok a gázháború lélektanához. Róna Ferenc: Keresztényesség és háború. Érsek Anna: A világháború számlája. Justus Pál: Hare a buza körül. Fábry Zoltán: A háború vádkönyvei, stb., stb. A szépirodalmi részben Nádasz József, Augustin Habaru és Ernst Ottwalt írásait találja az olvasó. Ebben a számban kezd meg a Korunk új regényének közlését. A Kulturkrönika és Szemle rovatokban huszötöt különböző kisebb terjedelmű cikket vesz az olvasó, köztük egy kis antológiát azokból a korabeli nyilatkozatokból, amelyek a világháború folyamán a világháború mellett és ellen elhangzottak. A Korunk előfizetési ára egész évre 860, félévre 460, negyedévre 250 lej. Mutatványszámot ingyen küld a Korunk kiadóhivatala, Cluj-Kolozsvár, Str. Regala 16.

Dr. Balázs Endre előadása a Zsidó Joghallgatók Körében. A Kolozsvári Zsidó Joghallgatók Köre ezuton értesíti tagjait, hogy ma, szerdán este fél 9 órakor a Kolozsvári Zsidó Diákmenza kistermében Dr. Balázs Endre fogja folytatni előadását a telekkönyvi jogról. Pontos megjelenést kér a Vezetőség.

Nemzetközi palackszindikátus alakult. Berlinből jelentik: Hosszas tárgyalások után megalakult a nemzetközi palackszindikátus Düsseldorf székkel. A szindikátusba tömörültek: Németország, Ausztria, Csehszlovákia, Magyarország, Jugoszlávia, Románia, Lengyelország és Hollandia. A szindikátus főleg az exportra helyezett és feloleli az összes színes üveg-ből készülő palackfajlokat. A fehér üvegből gyártott palackokra nézve a kartellmegállapodások nem kötik a kartellben résztvevő gyárakat. A kartell tagjai egyébként a belföldi fogyasztói piac számára kölcsönös védelmet garantáltak.

של פסח
Husvétii fűszerárut és italokat legelőnyösebben vásárolhat
SPÉTER MÓZESNÉL
Piata M. Viteazul (v. Széchenyi-tér) 12.
Villanyerőre berendezett kávépergélő és daráló

HAGADAH kitűnő magyar vagy német fordítással, albumalaku 31x24 cm., óriásbetűkkel, 15 pompás egész oldalas színes képpel, finom és tartós kiállításban 200 lej (vidékre portó) az Uj Kelet könyvosztályában.

A görög demokrácia esődje. Csütörtök este nyolc órakor a Munkássegély Regele Ferdinand (volt Ferenc József-ut) 107. szám alatti helyiségében Antal Márk: „A görög demokrácia esődje” címen tart előadást. Vendégeket szívesen látnak. Belpérs díjtalan.

Népgyűlés Párisban a szovjetügy-nökök működése ellen. Párisból jelentik: A Liberté szerkesztősége tegnap este tiltakozó gyűlést hívott egybe, melyen a szónokok a szovjet ügynököknek franciaországi működését tették szóvá és tiltakoztak a vallásellenes üldözések ellen.

Látható-hallható közvetítéssel tettek kísérletet Londonban. Londonból jelentik: Az angol rádiótársaság tegnap látható-hallható közvetítéssel tett kísérletet. Azok a rádióhallgatók, akik képtáviró készülékkel rendelkeztek a közvetítésen szereplő személyeket láthatták is. A kísérlet jól sikerült.

Derült időjárás várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint tulnyomóan derült időjárás várható helyenkint gyenge éjjeli faggal és mérsékelt nappali felmelegedéssel. A hőmérséklet Budapestben ma délben 11° Celsius.

Berlinben nagy ünnepek keretében avatták fel a sajtó házát. Berlinből jelentik: A sajtó házát tegnap nagy ünnepség keretében avatták fel a német birodalmi fővárosban. Ebből az alkalomból Hindenburg elnök leiratot intézett a német újságíró egyesületekhez, melyben szerecsékvánatait juttatja kifejezésre az új székház ünnepélyes megnyitása alkalmából. Az ünnepségen résztvett a birodalmi kormány több tagja, továbbá Braun porosz miniszterelnök is. Ünnepi beszédet a kormány részéről Wirth belügyminiszter mondott.

Oklahamában ki kellett üríteni a kőilvárosokat a petróleumáradás miatt. Londonból jelentik: Az oklahamai petróleumáraddal kapcsolatban érkezett hírek szerint több külvárosot ki kellett üríteni. A hatóságok a veszélyeztetett körzetben beszüntették a tüzveszély miatt a gyárak üzemét és a környező munkásházákban tiltották a tüzgyújtást. A munkáscsaládokat a hatóságok élelmiszerüzem élelmezni. Nagy apparátussal dolgoznak az áradó petróleumforrás elfojtásán, de mindezekig sikertelenül.

A kolozsvári Akadémia Barisszia értesíti tagjait, hogy ma, szerdán este rendes időben tartja meg gyűlését.

Büzbombákat dobtak el egy ungvári moziban. Prágából jelentik: Ungváron tegnap este a cseh légionista film bemutatóján büzbombákat dobtak el a nézőtöredék. A rendőrség kiürítette a filmszínházat s a közönséget leigazolhatta. Több őrizetbevétel történt.

Gyilkolt a háborus tárgyú szindarab. Londonból jelentik: A Wood Green Empire színház új háborustárgyú darabjának bemutatóján különös öngyilkosság történt. A darabban előforduló haretéri jelenet olyan mély hatást gyakorolt Robert Barton háborútárgyú aktív katonára, hogy revolvert rántott elő és a nézőtöredék halántékára lölte magát. Barton holttestének elszállítását után az előadást tovább folytatták.

Fiatal anyák tanuljatok!

Most jelent meg. Dr. Kármán Samu: Csecsemőtáplálás és táplálkozásai zavarok 116 lei

Kapható LEPAGE-nál

!„TSUVÁTÉNU”!

Nézzé meg Palesztina kolonizációs térképét! Alig egy pár fekete fölt; ez a zsidó birtok, melynek megvásárlásához 50 év kellett. A zsidóság helyzete, nem engedi meg ezt a bűnösen lassu tempót.

!„A mi válaszuk”!

Írók

Hoffmann M.
Kéberknél a B.

Hoffmann M. csoportosítja a vonatkozó adásokban. A szerki a zsidó háza tisztaságát és. A tudományok kellemes, olvajándékozta m. érdekes könyfejezetből idéz. „A házasság

jegyzés által a a férfi, vagy a atyjának, vagy (veteldij) kiflegessége két. Hűségben, amefinek és közös tása már az el. a közös élet a. Az eljegyzés lentett, míg a mint a menyadása. Valosyben is bizonyos és a lakodalom nepségből igen a Bibliából. A adat megörzöldalmi ünnepe dalmi ünnepe ünnepléses menyasszonyt és a völégényt a völégény, vaami által a nő illetőleg anna Lakodalmi dísalta kísérve asszonyát a laháza. A vendé gása kísérte a menyasszonyt. Közben lakodalyen lakodalnye az Enekek a menyasszony nem lépett, sűr. A völégény há amely rendezes pig tartott. A lakói résztvett is, hogy a vagyis, hogy a mint Jakó Sámson és más férfi olyan ne örökösödési jog ilyen esetekben menet elmarad a menyasszony tották meg.

Az a naiv, n kás, hogy meg a menyasszon házasságba, ré. A lakodalmi s könyvében is ó ság is élő sz ünnepléses at történt, hogy a résztvették, ill feldíszítették, a homlokára, készítet díszlyes formában génynek. Nem adás körül tört. De később fétáktól és köl nevet nyerte, a nél a völégény tanuul, valószí galmának me. A szertartást gezte, hanem áldást, ami k példájából s menyéből.

A Talmudba kapunk a lakodalom előtt eg ünnepség soroz házában. A la rendszerint sze vált asszonynó tották. Tartot más napon is, és ünnepnapok. A Talmud tesit bennünke zárt lakodalom esetben gyaka drágaság, vagy nyilvános lakó folyt le: A me ték, ünneplő r rel díszítették, fejét selyem v ták, majd kor egy, erre a cél

Írók és Írások

Hoffmann Miksa: „A házasság a régi népeknél a Biblia és Talmud alapján”

Hoffmann Miksa munkája érdekesen csoportosítja a házassági intézményre vonatkozó adatokat, történeti áttekintésben. A szerző tíz fejezetben mutatja ki a zsidó házasság minden formájának tisztaságát és hatását a többi népekre. A tudományos rendszeresség mellett kellemes, olvasmányos kis könyvvel ajándékozta meg a zsidó irodalmat. Az érdekes könyveskéből „A lakodalom” fejezetből idézzük a következő részt:

„A házasság jogi érvényessége az eljegyzés által jött létre, vagyis, amikor a férfi, vagy annak megbízottja a leány atyjának, vagy gyámjának a „mohár”-t (vetéldj) kifizette. A házasság tényességét két módon jut kifejezésre. Hűségben, amellyel a nő tartozik a férfinak és közös életben. A hűség megtartása már az eljegyzés után kötelező, míg a közös élet a lakodalom után kezdődik. Az eljegyzés tehát házasságkötést jelentett, míg a lakodalom nem egyéb, mint a menyasszony ünnepélyes átadása. Valószínű, hogy a legrégebbi időben is bizonyos időkön volt az eljegyzés és a lakodalom között. A lakodalmi ünnepségek igen kevés adat maradt ránk a Bibliából. A Bibliában egy pársovány adat megőrzött egyet és mást a lakodalmi ünnepségről. Ezek szerint a lakodalmi ünnep főképpen abból állott, hogy ünnepélyes menetben kísérték el a menyasszonyt a menyasszony barátnői és a vőlegényt a barátai a szülei házból a vőlegény, vagy annak szülei házába, ami által a nő a férfi birtokába jutott, illetőleg annak családjához tartozott. Lakodalmi díszben, barátai és rokonai által kísérve vitte a vőlegény a menyasszonyt a lakodalom napjának estéjén haza. A vendégsereg hangos üdvözlőzése kísérte az ünnepi díszbe öltözött menyasszonyt a vőlegény lakásába, miközben lakodalmi dalokat énekeltek. Ilyen lakodalmi daloknak a gyűjteménye az Enekek Eneke. Mindaddig, amíg a menyasszony a vőlegény lakásába be nem lépett, sűrű fátyol takarta az arcát. A vőlegény házában lakomat rendeztek, amely rendszeresen hét, vagy tizenegynapig tartott. A lakomán a helység összes lakói résztvettek. Előfordult olyan eset is, hogy a vőlegény „beházasodott”, vagyis, hogy a nő családjában marad, mint Jakób (Genézis XXXI.) vagy Sámson és más olyan esetben, amidőn a férfi olyan nőt vett feleségül, akinek örökösödési joga volt. Természetes, hogy ilyen esetekben az ünnepélyes átadás menete elmaradt és a lakodalmi lakomat a menyasszony szüleinek a lakásán tartották meg.

Az a naiv, még ma is divó keleti szokás, hogy meggyőződnek arról, vajjon a menyasszony érintetlenül lépett a házasságba, régi időkbe nyúl vissza. A lakodalmi szokások, amelyek Jobith könyvében is olvashatók, még manapság is élő szokások. A menyasszony ünnepélyes átadása valószínűleg ugy történt, hogy a testét gondosan megfürdötték, illatszerekkel bekenték és feldíszítették, majd koronát helyeztek a homlokára, az ere az alkalomra elkészített díszsátorban (chüpe) ünnepélyes formában szülei átadták a vőlegénynek. Nem bizonyos, vajjon az átadás körül történt-e valamelyes szertartás. De később, amikor a házasság profétáktól és költőktől az „isten frigy”-szert nyerte, amelynek megpecsételésénél a vőlegény esküszik és Istent hívja tanuul, valószínűleg már a szentség fogalmának megfelelő felavatás történt. A szertartást azonban nem a pap végezte, hanem az apa, ő mondotta az áldást, ami kiderül a bibliai Rebeka példájából s Ruth egybekelésének előzményeiből.

A Talmudban már bővebb leírásokat kapunk a lakodalom leírásáról. A lakodalom előtt egy héttel megkezdődött az ünnepség sorozata a vőlegény szüleinek házában. A lakodalom napját leányul rendszerint szerdai, özevgnél, vagy elvált asszonynál a csütörtöki napon tartották. Tartottak azonban lakodalmat más napon is, kivéve persze a szombat és ünnepnapokat, valamint a böjtnapokat. A Talmud kétféle lakodalomról értesít bennünket. Volt nyilvános és volt zárt lakodalom. Az utóbbit abban az esetben gyakorolták, ha nagy volt a drágaság, vagy pedig háború idején. A nyilvános lakodalom a következőképpen folyt le: A menyasszonyt megfürdötték, ünnepi ruhába öltöztették, egyszerűen díszítették, haját felbontották és a fejét selyem vagy más fátyollal betakarták, majd koronát helyeztek fejére és egy, erre a célra készített díszes székbe

ültették. A vőlegény fejét is koronával díszítették. A menyasszonyt egy mirtusz levelekkel bevont, hordozható széken vitték a vőlegény házához. A helység egész népe díszes menetben kísérte a menyasszonyt.

A barátok és rokonok a násznagyok vezetésével vettek részt a menetben, akik mirtuszágakkal voltak feldíszítve. Az ünnepélyes menetben az előkelők is segítettek a menyasszonyi trónust vinni. Természetesen idegenek is csatlakoztak a lakodalmi menethez. Hogy milyen általános örömműnnp volt a lakodalom, az kitűnt abból, hogy Agrippa király is csatlakozott ilyen menethez. A menet élén borral és olajjal telt edényeket vittek és azoknak tartalmát az uton kiöntötték. Némely helyen szokás volt, hogy egy kakast és egy csirkét vittek a nászpar előtt, az áldás és termékenység szimbólumaként. Az egész uton zsoltárokat és lakodalmi dalokat énekeltek.

KÖZGAZDASÁG

A „L'Europe Nouvelle” szerint létrejött az elvi megállapodás a román állam képviselői és a külföldi pénzcsoportok között

Páris, április 1. A L'Europe Nouvelle érdekes cikke közöl azokról a tárgyalásokról, amelyeket Lugojanu miniszterelnökségi alminiszter folytat Párisban a Mezőgazdasági Hitelintézet felállítására vonatkozólag. Azt is megállapítja, hogy Románia teljesítette az összes, a Hitelintézet felállításához szükséges technikai feltételeket. A tulajdonjog kon-solidálódott, az ingatlan javak normális közjogi megítélés alá tartoznak. A kisajátított földek elidegeníthetlenségét felfüggesztették. A hitelezők minden megszorítás nélkül érvényesíthetik jogukat. Jogi szempontból tehát semmi sem állja többé útját az új hitelszer-

vezet létesítésének, melynek hivatása az, hogy a földhöz jutott romániai parasztságának megadja a lehetőségeit annak megművelésére. Annál is inkább, mert a lej stabilizálva van, a háborúból visszamaradt utolsó problémák is likvidálva vannak.

A pénzügyi szakértők között létrejött a megállapodás a Hitelintézet létesítésének összes többi feltételére vonatkozólag. Örvendünk ennek az eredménynek, mert az az óhajunk, hogy a francia tőke minél intenzívebben vegyen részt Románia gazdasági egyensúlyának helyreállításában.

Raducanu lesz a Hitelintézet vezetője

Bucuresti-Bukarest, április 1. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Curenul közlése szerint a tegnapi nap folyamán fontos jelentések érkeztek Lugojanutól a párisi tárgyalásokról. A jelentések alapján a miniszterelnök lakásán értekezlet volt, amelyen Maniu, Madgearu, Mihalache és Mironescu vettek részt. Az értekezleten a Morgau-csoport ajánlatát megvitaták és így minden való-

színűség szerint rövidesen létre is jön a vonatkozó megállapodás. Mihalache kijelentette a sajtó képviselőinek, reméli, hogy április végéig a tárgyalások befejeződnek és májusban már megkezdődik működését a Földhitelintézet.

Beavatottak szerint az új Földhitelintézet vezetőjévé Raducanu munkügyi miniszter személyét kombinálják.

Jelentékeny újításokat hoz a CFR új tarifája

Megvonják a menetrendirodaktól a CFR jegyeinek árusítását

Bucuresti-Bukarest, április 1. Az államvasutak vezérigazgatósága, mint azt már annakidején megírtuk, a jelenlegi áru- és személyszállító tarifa teljes módosítását tanulmányozza. Az új tarifatervezet már elkészült és annak indoklását bemutatták Stan Vidrighin vezérigazgatónak. Valószínű, hogy az államvasutak igazgatótanácsa már e heti ülésén foglalkozni fog ezzel a kérdéssel. Ertesítésünk szerint a személyszállítást illetően az új tarifa figyelembe veszi mindenekelőtt is az autóbuszok konkurrenciáját, amely egyre érezhetőbbé válik. Az áruszállításban is jelentékeny javításokat tervez megvalósítani a CFR. Kisebb arányú újításokat gyorsterher vagy személyvonatokkal fognak szállítani. Nagyobb szállításoknál jelentékeny redukción nyújt az új tarifa alapján a vasut. Tűzfeszültségű telen 25 százalékos redukción engedélyeznek. Ugyanílyan kedvezményt

adnak meg az épületfa-szállítványoknak is, amelyek valamely dunai kikötőbe vagy Konstancába lesznek irányítva. Ugyancsak 25 százalékos kedvezménybe részesülnek az erdélyi finomítóba irányított petróleum-szállítványok is. A 11-es számú kivételes tarifa kedvezményeiben több új cikket fognak részesíteni.

Ezzel egyidejűleg a CFR igazgatósága elhatározta egy propagandaosztály felállítását. Az új hivatal feladata az lesz: plakátokon, hirdetések és röpiratok útján felhívni egy az ország, mint a külföld figyelmét a CFR által nyújtott kedvezményekre. A magánosoktól megvonják azt a jogot, hogy a CFR vonalaira jegyet áruljanak és ezt a koncessziót az államvasutak propaganda-hivatalaira ruházzák át, amelyek néhány héten belül minden városban megkezdik működésüket.

Temesváron is megalakult a zsidó Kishitelbank Takarékpénztár Rt.

Timisoara-Temesvár, április 1. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasárnap, március 30-án tartotta meg a belvárosi izr. hitközség tanácsstermében a zsidó jelle-gű Kishitelbank és Takarékpénztár Rt. alakuló közgyűlését. A bank megalapítása körül elévülhetetlen érdemeket szereztek maguknak: Rothbart Jakab és Vermes Ernő, valamint Márton Béla.

A nagy látogatottságnak örvendő közgyűlés kimondta, hogy a bank 2 millió lej alapítókéval megkezdí működését. Vermes Ernő előterjesztésére a közgyűlés a bank alapítói közül elnöknek Rothbart Jakabot, valamint igazgatósági tagoknak Vermes Ernőt, Mannheim Lajost, Dreschler Gyulát, Márton Bélát, dr. Weisz Arnoldot, Goldstein Gáspár Gézát, Szenes Dezsőt, Reick Adolfot, Weiszberger Leopoldot, Wachter Ednárdot, Düschnitz Miksát, Fried-

mann Ferencet és Reichenbach Bélát választotta meg. Ugyancsak Vermes előterjesztésére beválasztották a felügyelőbizottságba dr. Weisz Arthurt, Mayer Zsigmondot, Salamon Lászlót, valamint póttagoknak: Fleischer Lipótot, Hecksch Bertalant és Gottlieb Adolfot.

A sörgyárosok delegációja a sör adójának leszállítását kérte Madgearutól

Bucuresti-Bukarest, március 31. A sörgyárosok delegációja ma audiencián jelent meg Madgearu pénzügyminiszter előtt. A delegáció kifejtette, hogy mióta három lejről 4.50 lejre emelték fel a sör forgalmi adóját, azóta a sörfogyasztás 98 millió 480 ezer literrel 77 millió literre csökkent. Ezzel szemben a koncentrált alkohol fogyasztása emelkedett. A delegáció kifejtette, hogy nemcsak a sörfogyasztás csökkent, de az árpa termelésében is fennakadás következett be a sörgyárosok kényszerü

stagnálása miatt. A delegáció kérte a pénzügyminisztert, hogy állítsa vissza a régi 3 lejes illetéket.

Hogyan adóztassák meg a kereskedőket. Bukarestből jelentik: Az Argus mai száma közli a bukaresti kereskedelmi és iparkamara tervezetét, amely a kereskedők megadóztatására vonatkozólag új javaslatokat tartalmaz. A tervezet a városi kereskedőket 6 kategóriára osztva igyekszik a kereskedők adóját igazságos kules szerint megállapítani.

Kedvezőnek ígérkezik az idei termés. Bukarestből jelentik: A földművelésiügyi minisztériumhoz beérkezett jelentések szerint a tavaszi földmunkálatok az egész ország területén teljes erővel folynak. Az utóbbi napokban az egész ország területén esőzések voltak, amelyek megteremtették a föld szükséges nedvességét, az őszi vetés fejlődése és a tavaszi vetések számára is. Az elmúlt évben az őszi vetés jelentős része lefagyott, ezzel szemben az idén az őszi vetés helyzete igen kedvező. Ilyen körülmények között az ezévi termési kilátások a lehető legjobbaknak mondhatók.

A háboru előtti adósságok konferenciája. Párisból jelentik: A háboru előtti adósságok rendezésére összehívott konferencián tegnap négy albizottságot jelöltek ki, amelynek egy elnöke lesz és pedig a jóváévteli bizottság titkára: Smith. A tárgyalások eddigi eredménye, hogy Magyarországgal némely pontban közeledés jött létre. Másfelől azonban az angol csoport: új javaslatokkal állottak elő, amelyek tulmenek az eddigi követeléseknek.

Ismét csökkent a bankjegyforgalom. Bukarestből jelentik: A Banca Nationala március 22-éről kiadott jelentése szerint a bankjegyforgalom 20 milliárd 420 millió lejről az elmúlt héten 20 milliárd 131 millió lejre csökkent. A váltótárca csaknem változatlanul 9 milliárd 682 millió 829 ezer maradt. Értékpapírokra és árra folyósított hitelek összege 865 millió lejre rugott az elmúlt héten. Az állam tartozása hárommilliárd 797 millió lejt tett ki.

Gazdag petróleumforrásokat fedeztek föl Amerikában. Newyorkból jelentik: Oklahoma környékén az utóbbi időben folytatott petróleumfúrások révén olyan gazdag kutakat tártak fel, hogy ezek óránként kétezzer hordó petróleum szolgáltatására képesek. A mélységből feltörő gázok mennyisége meghaladja a kétszázmillió köblábat.

Svájce a pénzkölcsönök centruma lett. Bécsből jelentik: Idegen pénzeknek Svájcba való szokatlan nagyarányú beözönlése következettében a svájci bankok is leszállították a kamatlábat. A külföldi bankok és pénzintézetek és a külföldi ipar ennek következtében erősen hajlik a svájci pénzek igénybevételére. Másfelől a svájci vállalatok szívesen részesednek külföldi idegen vállalatoknál. A svájci tőkének a nemzetközi gazdasági piacra való bevonulása kifejezre jut a nagybankok legújabb mérlegeiből. A nyolc svájci nagybank 1928-ban 7.116 milliárd frank forgalmat mutatott fel, míg 1928-ban ez a szám 8.195 milliárd frankra emelkedett.

Meghosszabbították az adóamnesztia terminusát. Bukarestből jelentik: Mint ismeretes, március 31-én járt le az adóbevallási nyilatkozat benyújtása azok számára, akik az elmúlt öt esztendőben valamilyen módon kibújtak az adófizetés alól. A pénzügyminisztérium információi szerint, bár ebben az esztendőben 126 ezerrel növekedett az adóbevallások száma, még mindig igen sokan vannak, akik különböző okokból nem nyújtották be eddig vallomásukat. Valószínű, hogy ezek számára újabb terminust engedélyez a minisztérium. Madgearu pénzügyminiszter ma délelőtt dönt véglegesen ebben a kérdésben.

A gabonárák világgiazi helyzete javult. Newyorkból jelentik: A nemzetközi gabonapiac helyzete valamivel javult. Igaz ugyan, hogy az eddigi jelentések szerint nagyon kedvezőek a terméskilátások és mindenütt kiadós, teljes termést várnak, azonban az Egyesült Államokban és Kanadában a farmerek elhatározták, hogy nem munkálnak meg annyi gabonaföldet, mint az elmúlt évben, hanem takarmánnyal vetik be. Így hát nem lesznek mégsem olyan nagy gabonakészletek, mint azelőtt és ennek arányában emelkedni fognak az árak is. Átlagban 15 százalékkal lesz kisebb a megművelt területek mennyisége, mint azelőtt. Ezzel szemben kukoricát többet fognak termelni Kanadában és az Egyesült Államokban mint az előző években és pedig körülbelül 3 százalékkal.

és italokat legelőnyös vásárolhat **MÓZESNÉL** (v. Széchenyi-tér) 12. dezett kávépergáló és aráló

kitűnő magyar vagy albumalaku 31x24 l. 15 pompás egész ol. el. finom és tartós ki. (vidékre portó) az Uj lyában.

okrácia csödjé. Csü-örök a Munkásse- linand (völt Fereuc am alatti helyiségéber görög demokrácia rt előadást. Vendége- ak. Belépés díjtalan

árisban a szovjetüg- ellen. Párisból jelen- kerkesztősége tegnap lést hívott egybe, me- szovjet ügynökeinek iközését tették szóvá állásellenes üldözések

ató közvetítéssel tet- donban. Londonból je- rádiótársaság tegnap özvetítéssel tett ki- rádióhallgatók, akik kkel rendelkeztek a plő személyeket lát- et jól sikerült.

is várható. Budapest- meteorológiai intézet szerint tulnyomóan várható helyenkint val és mérsékelt nap- sel. A hőmérséklet lben 11° Celsius.

gy ünnepségek kere- a sajtó házáat. Berlin- fő házáat tegnap nagy n avatták fel a né- rosbán. Ebből az al- rg elnök leiratot in- gízró egyesületekhez, k kívánatait juttatja székhez ünnepélyes ából. Az ünnepségen lmi kormány több un porosz miniszter- beszédet a kormány lügyminiszter mon-

ki kellett írteni a roeumarádás miatt. Az oklahamai pet- napoliban érkezett külvárost ki kellett ok a veszélyeztetett ették a tűzveszély emét és a környező lltították a tűzgyuj- lldókat a hatóságí mezi. Nagy appará- z aradó petróleum- e mindezeideig siker-

akademith Barisszia gy ma, szerdán este a meg gyűlését.

dobtak el egy ung- gaból jelentik: Ung- a eseh légionista püzbombákat dobtak rendőrség kiűritette a közönséget leiga- tbevetel történt.

orus tárgyú szinda- lentik: A Wood ház új háborustár- emutatóján különös t. A darabban elő- enet olyan mély ha- ert Barton háborút- a. hogy revolvert szótéren halántékon holttestének elszál- lást tovább folytat-

tanuljatok! Dr. Kármán Samu: és táplálkozásai za- 116 lei **PAGE-nál**

zunk”!

Színház—Művészet

A Magyar Színház iródlájának közleményei:

TAPOSO MALOM.

Holnap este lesz a bemutató előadása a „Taposó malom”-nak, Bárd Oszkár új 4 felvonásos komédiájának. A premiéret nagy érdeklődés előzi meg. A tömeges jegyelvételből itélve zsúfolt nézőtér tapsai fogják kitüntetni a kitűnő erdélyi szerzőt. Pénteken este „A” bérletben megismétlik a „Taposó malom” előadását.

CSUNYA LÁNY.

Az idei évad legnagyobb operette szenzációját hirdeti a heti műsor: Szombat este fogják bemutatni Márkus Alfréd híres új operettjét, a „Csunya lány”-t. A „Csunya lány” éppen most jubilál Budapesten. Ötvenedszer adták elő a statisztikailag kimutatták, hogy az ötven előadásán soha egyetlenegy üres hely nem maradt a nézőtérben. A „Csunya lány”-t eddig 170 osztrák, német, francia, angol és amerikai színpad szerzte meg előadásra. A „Csunya lány” briliáns szereposztásban, ragyogó külső kiállításban kerül színre először Kolozsváron szombat este. A premiére jegyeinek nagy részét már előre elkapták.

Ma este: Miss Amerika. 50, 40, 30, 20 és 10 lejes helyárakkal. A legképrázatosabb operette-revü, a „Miss Amerika” kerül ma este színre igen olcsó mozi-helyárakkal.

SÁBA KIRÁLYNÉ és FÜGEFALEVÉL

A Magyar Színház mozi-műsora holnapot kezdve hatalmas világ-attrakciókat hirdet: A „Sába királyné” című grandiózus bibliai tragédiát, amely káprázatos fényben mutatja be Salamon király korát a „Fügefalevél” című 7 felvonásos vígjátékot George O'Brien-el a főszerepben. Háromórás előadások! Kettős műsor! Előadások kezdete: 3 és 6 órákor. Jegyek ára: 10, 20 és 30 lej.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Szerdán este háromnegyed 9 órákor: Miss Amerika. (Látványos operette revü 14 képben). Esti előadás nagyon olcsó mozi-helyárakkal. Jegyek ára: 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Sor. sz. 263.)

Csütörtökön este háromnegyed 9 órákor: Taposó malom. (Bárd Oszkárnak új, Budapesten nagy sikert aratott 4 felvonásos darabja. Poór Lili felléptével. Először. Premiére bérlet 36. szám. Sorozatszám 264.)

Pénteken este háromnegyed 9 órákor: Taposó malom. (Újdonság, 2-odszor. Napi bérlet 34. szám. A. Sor.-sz. 265.) Szombaton d. u. fél 3 órákor: Légy jó mind halálig! (Ifjúsági előadás nagyon olcsó helyárakkal. Bevezető előadást tart dr. Rácz József. Sorozatszám 266.)

Szombaton este 9 órákor: A csunya lány. (A budapesti színházi évad legnagyobb sikerű operette-újdonsága. Először. Kondor Ibolya, Betegh Bébi, Solth György, Tompa, Ihasz fölléptével. Premiére bérlet 37. szám. Sorozatszám 267.)

Vasárnap d. u. fél 3 órákor: Arany-szörű bárány. (Operette-újdonság, Kondor Ibolya, Betegh Bébi, Solth György, Ihasz, Réthely, Selmezy föllépésével. Nagyon olcsó mozi-helyárakkal. Jegyek ára: 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Sorozatszám 268.)

Vasárnap este 9 órákor: A csunya lány. (Operette-újdonság, 2-odszor. Bérletszünetben. Sorozatszám 269.)

Hétfőn, április 7-én este háromnegyed 9 órákor: A csunya lány. (3-adszor. Napi bérlet 35. szám. Sorozatsz. 270.)

Kedden, április 8-án este háromnegyed 9 órákor: A csunya lány. (4-edszer. Napi bérlet 35. sz. B. Sor.-szám 271.)

Szerdán, április 9-én este 9 órákor: A csunya lány. (5-ödször. Napi bérlet 35. sz. C. Sorozatszám 272.)

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MŰSORA:

Szerdán 3 és 6 órákor: Oroszország és Fekete sejk. (Helyárak: 10, 20 és 30 lej.)

Csütörtökön 3 és 6 órákor új kettős műsor: I. Sába királynéje. (8 felvonásos grandiózus történelmi dráma Salamon király idejéből. Főszereplők: Magde Belamy és Betty Blyte) II. Fügefalevél. (7 felvonásos ame-

rikai vígjáték. Főszereplő: George O'Brien. Helyárak: 10, 20 és 30 lej. Pénteken 3 és 6 órákor: Sába királynéje és Fügefalevél. (Helyárak: 10, 20 és 30 lej.)

Szombaton 5 és 7 órákor: Sába királynéje és Fügefalevél. (Helyárak: 10, 20 és 30 lej.)

Vasárnap d. u. 5 és 7 órákor szenzációs új műsor. Amerikai újdonságok. I. A newyorki párdue. (Izgalmas amerikai kalandor-történet 7 felvonásban. Főszereplő: Billie Dove.) II. Koko ébredése. (Amerikai burleszk.) III. Boby és társai. (Amerikai burleszk.) Helyárak: 10, 20 és 30 lej.

Vasárnap d. e. 11 órákor: Matiné 10, 15 és 20 lejes helyárakkal: Amszterdam titka.

CORSO FILMSZÍNHÁZ MŰSORA:

Szerdán: 5, 7 és 9 órákor: Premier: Vetyélytárs. Főszereplők: Norma Talmadge, Moah Berry és Gilbert Roland. Előjáték, a legújabb burleszk vígjáték.

Csütörtök 3, 5, 7, 9 órákor: Donkózákok dala, Hatalmas rendezésű, óriási sikert aratott énekes, zenélő film. A világhírű Jaroff donkózákok kórusával. Főszereplő: Hans Adalbert Schletos.

Péntek 3, 5, 7, 9 órákor: Donkózákok dala.

Szombat 3, 5, 7, 9 órákor: Donkózákok dala.

Vasárnap 3, 5, 7, 9 órákor: Donkózákok dala.

SELECT-MOZGO:

Szerda: Singing Fool. (Éneklő bolond.) Al Jolson világsikert aratott beszélő filme. Műsor előtt bemutatóra kerül: Gigli világhírű tenorista, aki Gioconda nagy ariáját éneklő és a világ legjobb jazz-zenekara Abbe Lyman vezetésével.

Csütörtök: Singing Fool. Éneklő bolond. Péntek: Singing Fool. (Éneklő bolond.) Szombat: Singing Fool. Éneklő bolond. Vasárnap: Singing Fool. Éneklő bolond.

URANIA-MOZGO:

Szerda: Hazafutás, közkívánatra mélyen megható orosz dráma, főszerepben Gerda Maurus, Gustav Fröhlich és Harry Hardt.

Csütörtök: Gálans kalandor. Izgalmas kalandor film. Főszerepben: Ken Maynard.

Péntek: Gálans kalandor. Szombat: Gálans kalandor. Vasárnap: Gálans kalandor.

Rádió műsor

Idő: Középeurópai

Szerda, április 2.

Bukarest. 16: Rádiózenekar. 17:15: Ziehrer: Cravargók — ábránd. 17:45: Rádiózenekar. Dvorak, Waldteufel műveiből. 18: Rádióegyetem, társadalomtudományi és közpolitikai felolvasások. 19: Román zene. 20: Hegedűhangverseny. 20:20: Saxofonszólo. 20:40: Felol-

vasás. 20:55: Dalest. 21:20: Herz zongoraművész játéka. 21:45: Beszélőújság.

Budapest. 9:15: Eugen Stepat orosz orosz balalajka zenekarának hangversenye. Volga — orosz induló. Isten veled édes fiam — orosz dal. Amur hullámok — orosz keringő. Orosz dalok: Kovács dal, Miért játszol velem? Az utéán végig. Szeffusz Germal: Mindig és mindegyütt veled. Buzavirág — orosz népdal. Kankázusi dal. Rimsky-Korsakov: A „Sadko” e. operából „Dulravuska”. Kedves barátom — orosz dal. Sally-Kovács: Csalódni kell. Stepat—Seress: Csillagatlan éjszakákon. Elfaradtam. Zsuravelj — vig dalok. 9:30: Hírek. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12:05: Kurina Simi és cigányzenekarának hangversenye. 12:25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 2:30: Hírek. 3:30: Morse-tanfolyam. 4:10: Török Sándor-novellái. 1. No, azért. 2. Katka. 3. Ábris megment a becsületet. Felolvassa a szerző. 4:45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Kornis Gyula dr. államtitkár, egyetemi ny. r. tanár előadása: „A nyári nagy vakáció”. 5:25: A m. kir. I. honvédelmi miniszterének zenekarának hangversenye. Barna: Ez kell a magyarnak — induló. Eilenberg: Itália kék ege alatt — keringő. Offenbach: Orfeusz a pokolban — nyitány. Kees: A volt magyar-osztrák monarchia dalban és táncban — nagy egyveleg. Alsó- és Felső-Ausztria: Stájerország, Karinthia, Istria, Dalmácia, Bosznia és Hercegovina, Magyarország, Lengyelország, Csehország. Wien—Budapest. 6:25: Rádió amatőrpósta. 7:35: Gyorsíróverseny a rádióban. 8:15: Színműelőadás a Stúdióban. „Machbeth” Shakespeare tragédiája 5 felvonásban. Utána kb. 10:15: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 10:30: Vértess Emil, a Nemzetközi Vásár ügyvezető igazgatójának németnyelvű előadása: A nemzetközi áruforgalom és a budapesti Nemzetközi Vásár. Majd: Bachmann-jazz a Dunapalota nagyszállóból.

Bécs. 20: Vidám est. Utána zenekar. Berlin. 20:35: Basilides Mária dalésteje Breslau. 20:20: Táncarabeszek. Weber, Liszt, Alcaniz, Liszt, Dyck műveiből. Lipse. 21: Szímfónikus hangverseny. München. 21: Gramofon. Stuttgart. 19:30: Schumann: Genováva e. operája. Belgrad. 20: Dan dalok. 21:45: Nemzeti dalok. Brit nemzeti műsor. 22:45: Revü. London. 22:15: Hárfajáték. Brinn. 19:05: Gramofon. Ostrava. 19:05: Gramofon. Pozsony. 16:30: Szólisták hangversenye. Leoncavallo, Doszkoesil, Ijirának műveiből, majd morva dalok. Prága. 20: Szímfónikus hangverseny. Riga. 18:30: Opera. Varsó, Kattovicz. 20:30: Kamarazene. Poznan. 20:30: Tavasz dalok. Toulouse. 21:25: Szímfónikus zene. Osló. 20: Rádiózenekar. Svendsen, Beethoven, Grieg, Sarasate, Sibelius, Weber, Herold műveiből. Milánó, Torinó. 20:30: Kis hangverseny. 22: Vegyes zene.

Csütörtök, április 3.

Bukarest. 16: Rádiózenekar. 17: Felolvasás. Utána zenekari hangverseny.

20: Opera. Közben hírek.

Budapest. 9:15: Hangverseny. Handel: A-dur szonata. Handel: Largo. Pergolése: Arietta. Corngold: Szerelmes levele. Kurucz dalok. Bujdosó legények dala. Rákóczi kesergője. Balog Adam. Cyrill Scott: Amselied. Gretchanilow: Böleső-dal. Rimsky-Korsakov: Hindu dal. Strauss: Caecilie. Mendelssohn: Hegedűverseny három tételben. Binder: Ha Isten volnék. Lovasdal. Tarnay: Nem jó. Tarnay: Óz utója. Drenzl: Liliomszál. Molnár-Kern: „Dalos kert”-jéből. Eöri historianak summája. Amott kerekedik. Ellopták szívemet. Asszonyi mesterség. 9:30: Hírek. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12:05: A Mándits szalonzenekar hangversenye. Mozart: Titus-nyitány. Verdi: Trubadur. Froml—Artok: Lepketánc. Schubert: Moment musical. Amadei: Juavné — szerenád. Bányay: Miért szeretem ugy. 12:25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 2:30: Hírek. 4: Rádió Szabad Egyetem. Magyar Népdalok. Nizsalovszky Endre dr. min. oszt. tanácsos, egy. m. tanár: „A telekkönyv”. Utána pontos időjelzés, időjárásjelentés. 5: A m. kir. Földmivelségi minisztérium rádióelőadásorozata. Székács Elemér m. kir. gazd. főtanácsos. „Időszerű gazdasági tanácsadó”. 5:40: Hangverseny. Bach—Busoni: Chaconne. Beethoven: Rondo. Handel: Xerxes. Liszt: Halászfü. Debussy: La Cathedrale englon-tie. Ravel: Jeux d'Eau. Liszt: Grande etude. Delibes: Lakmé — Csengettyű-ária. Arditi: Keringő. 6:40: Angol nyelv oktatás. 7:25: A m. kir. Operaház előadásának ismertetése és az előadás színlapjának felolvasása. 7:30: A m. kir. Operaház „Turandot” előadásának közvetítése. Utána kb. 10:30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye.

Bécs. 20: Keringő-est. Berlin. 20:30: Zenedráma. Frankfurt. 21:30: Mandolin és gitár zene.

Köln. 21: Vonósnégyesek. München. 20:45: Bruckner: VII. szimfónia.

Belgrad. Ljubljana. 20: Opera. Brinn, Kassa. 22:15: Gramofon. Ostrava. 19:05: Szólisták zene.

Pozsony. 16: Smetana: „Hazám” e. szímfónikus költemény. 19:05: Schumann: „Farsang” e. műve és Schumann-dalok.

Prága. 19:05: Fuvószene. Varsó, Kattovicz. 17:45: Könnyű zene. 20:30: Hangverseny.

Poznan. 20:30: Cselló- és zongorajáték. Dohnányi: Cselló-szonata. Schumann: Farsangi tréfa.

Milánó, Torinó. 20:30: Vegyes hangverseny.

Róma, Nápoly. 21:02: Opera, vagy hangverseny.

Osló. 20:30: Hangverseny. Toulouse. 22: Operarészletek, katonazene.

Hirdetmény

A curtici izr. hitközség pályázatot hirdet metsző-előimádkozói állásra, mely állás f. évi május 1-én betöltendő.

Fizetés megegyezés szerint. Költségeket csak akceptálás esetén térítünk meg.

AZ ELNÖKSÉG

Apróhirdetések

JÉGSZEKRÉNYEK

mészárosok és vendéglők részére is minden méretben. Sörkimerő pultok KERTÉSZ-nél Targu-Mures, telefon 814. Kívánata árjegyzék. — Képviselet Brassó és vidékére: PAUL TITTES Brassó

FÜSZERKERESKEDŐ jelegleg állásban üzletvezető vagy utazói állást keres. Szíves megkeresést „Kereskedő” jellegre a kiadóhivatal továbbít.

CLUJ KÖZELÉBEN levő község orthodox közigazgatási tisztviselőt azonnali beállításra. Pályázatotak „Megbízható” jellege alatt a kiadóhivatal továbbít.

UJ KERESZTHUROs, rövid zongora előadó. Postakert-u. 5/b emelet.

FIATAL borkereskedő segéd állást változtatna, román, magyar német nyelvet bírja. Megkereséseket Mauritiu Klein & Co Gherla címre kér.

EGY KÜLÖNBÉJÁRATU szoba kint. Május 1-re. Erzsébet-ut 55.

Hirdessen az Uj Keleiben

Kézpénzsorsjáték Intézőségétől Cluj, Piața Unirii No 20.

Értesítés!

Az „Albina” Bank által garantált „Kézpénzsorsjáték” feltétlen és visszavonhatatlan húzási határnapja

1930. május 20.

Sorsolás helye és tervezete: cluj városháza. Főnyeremény 1.000.000 lei. Ezenkívül 2165 kisebb nyeremény 1.700.000 lei összegben. Nyereményeket közvetlenül az „Albina” fizeti a nyerteseknek, amit erre a célra kiállított és másolatban plakátjaink is olvasható garancia levéllel is biztosít. A sorsolást levezető Bizottság tagjai és a sorsolás mikéjntje: Közjegyző, hatóságok kiküldöttjei, sorsjegyvásárló közönség által korlátlan számban választható „bizalmiférfiak” jelenlétében és a legteljesebb nyilvánossággal.

Ezek után,

önmaga és utódai ellen helyre nem hozható hibát követ el, ha nem siet 100 leiel sorsjegyét megvásárolni, amit kaphat az ország minden részében bizományosainknál. Cluj-Kolozsvárt kaphatók: bankokban, összes nyílt üzletekben, fodrász termekben, tőzsdékben, végül árusít a

Központi sorsjegyiroda Cluj, Piața Unirii 20, I. emelet ahonnan postai rendelések is eszközölhetők, előzetes pénzküldés vagy utánvétellel.

Teljes tisztelettel

Zöldékörház Sorsjegyiosztálya

egy új

Ugy látszik valami szes a törvényhozó oktatás mód vaslatot. Val a közok dolga, hogy zépiskolai taniszter héto kreal, az utó osztályt, a megint a h valamilyik csak egység másik ujra lákra osztja su iskolákat

Valami jó kad ezekből Az egésznek egyik közok nevérol el t és el tudta leg másokka nevezett tör dődik a ron aranykorsza hogy akárm rült volna güt alkotnia sebbsegi okta és biztosan s togotó közol zeinek nyom zépiskolai ol elvi általán kideríteni, h törvények nyeztek az i rekvó ifju g

Komoly k véleménye s vény csak a kaoszt. Egye ter sem töre elképzeléseit építse fel, ha sikra a közok letét akarta tiz évvel eze közoktatási első osztály cepciójának már nem v és újabb tör niszterben s hogy hét, va korszakalkot biztos meg egyik napró látni művét.

Ma az a sem a tanáro tudják, hogy tárgyakból majd vizsgá nem-e kell eddig meg a nitott taut lamelyik tan nyegesen ki lyokba járó pig sem bizt nyole osztál kell-e érette veszik-e öke földi egyete nak-e az els szító tanfoly Természet tantervi add